

දුආ
විනය හා ක්‍රමය
වන කොටස

[සිංහල – Sinhala – سنهالي]

මව්ලව් වම්.වම්. මුබාරක් ගයුර් BA (මදනි)

පරිවර්තණය

මාහිර් රම්සින්

2014 - 1436

IslamHouse.com

الدعاء عبادة

من كتاب شروط وآداب الدعاء
« باللغة السنهالية »

الشيخ أحمد مبارك محمد مخدوم

ترجمة: ماهر رمدين

2014 - 1436

IslamHouse.com

දුආ

විනය හා ක්‍රමය

මව්ලව් එම්.එම්. මුබාරක් ගහුරි B.A.

(මදනි)

ලේකම් සමස්ත ලංකා ජම්ඉය්යතුල් උලමා

පරිවර්තනය

මව්ලව් මාහිර් ටී.ඩී රමඩින්

කොටස 1

දුආ -පාර්ථනාව- නැමදුමකි.

දුභා - ප්‍රාර්ථනාව - නැමදුමකි.

සියලු ජීවින් මැවූ අල්ලාහ් අසීමිත කරුණාන්විත ය. අසමසම කරුණා ගුණයෙන් යුක්ත ය. සියලු දෙනා හට ආශීර්වාද පිරිනමන දයාන්විත ය. ඔහුගේ ආශීර්වාදය අහස් හා මිනිතලයෙහි ව්‍යාප්ත ව පවතී. ඔහුගෙන් පතන්නා පතන දේ හිමි කර ගනී. ඔහුගෙන් නොපතන්නා සමග ඔහු කෝප වෙයි.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ لَمْ يَدْعُ اللَّهَ غَضِبَ عَلَيْهِ رواه الترمذي

කවරෙකු අල්ලාහ්ගෙන් නොපතන්නේ ද ඔහු කෙරෙහි අල්ලාහ් කෝප වන්නේ ය යැයි අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා පැවසූහ.

වාර්තා කරු: අබු හුරෙයිරා රළියල්ලාහු අන්හු,

මූලාශ්‍රය: අත්-නිර්මිදි.

අල්ලාහ් ගේ උදහස ට ලක් වන්නේ දුභා-
 ප්‍රාර්ථනාව යන නැමදුම අත හැර දමන බැවිනි.
 තවදුරටත් නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්)
 තුමාණෝ පහත සඳහන් අයුරින් ප්‍රකාශ කළහ.

عَنْ التُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 " قَالَ اللَّهُ هُوَ الْعِبَادَةُ " وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي
 أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِلَى قَوْلِهِ دَاخِرِينَ " رواه النسائي وابن ماجه و
 أحمد والترمذي

‘දුභා ප්‍රාර්ථනාව යනු නැමදුමකි’ යැයි පවසා
 ‘මගෙන් පමණක් පතන්න මම ඔබට පිළිතුරු දෙමි’
 යැයි අල්ලාහ් පැවසීය යන තේරුම ඇති ආයතය
 නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ
 පාරායනය කළහ.

වාර්තාකරු: අන්-නු:මාන් ඉබ්නු බෂීර් රළියල්ලාහු
 අන්හු,

මූලාශ්‍රය: අන්නසාර්, ඉබ්නු මාජා, මුස්නද් අහ්මද්,
 තිර්මිදි.

إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

මා නැමදීමෙන් දුරස් වී කවරෙකු අභංකාරකම් පාත්තේ ද ඔවුන් සැබැවින්ම නීචයින් ලෙසින් නිරයට පිවිසෙනු ඇත.

(අල්-කුර්ආන් 40:60)

දුආ ප්‍රාර්ථනාවන් නොපතන්නා අභංකාර අයෙකි. ඔහු නිරය හිමි කර ගනියි. එබැවින් අල්ලාහ්ට පමණක් නැමදීම මෙන්ම ඔහුගෙන්ම උදව් පැතිය යුතුයි. අල්ලාහ්ගෙන් කෙනෙකු පතන පැතුම මහත් ලැබීමක් ලෙස සිතිය යුතුයි. දුආ ප්‍රාර්ථනාවට වඩා උසස් දෙයක් අල්ලාහ් අඛියස නොමැත යැයි අල්ලාහ්ගේ දූත (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ පැවසූහ.

වාර්තාකරු : අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: තිර්මිදි

කෙනෙකු තම දුආ ප්‍රාර්ථනාව මගින් පැමිණ ඇති හා පැමිණීමට නියමිත සියල්ලට පැහැදිලිතාවක් දකියි. අල්ලාහ් පහත සඳහන් අයුරින් පවසනුයේ එනිසාය.

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ

දුෂ්කරතාවක පැටලී දඟලන්නෙකු අභය පතන විට (ඔවුන්ට) පිළිතුරු සපයා ඔවුන්ගේ දුෂ්කරත්වය ඉවත් කරන්නා කවරෙකු ද? (අල්-කූර්ආන් 27:63)

නියත වශයෙන්ම අල්ලාහ් හැර වෙනත් කිසිවෙකු නොමැත. මෙය අර්ථවත් කරමින් නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා පැවසූ ප්‍රකාශය ද පිහිටා ඇත.

عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ "إِنَّ الدُّعَاءَ يَنْفَعُ مِمَّا نَزَلَ وَمِمَّا لَمْ يَنْزِلْ فَعَلَيْكُمْ عِبَادَ اللَّهِ بِالدُّعَاءِ" رواه الترمذي

නියත වශයෙන්ම ප්‍රාර්ථනාව (ඔබට ඇති වූ) මේ දක්වා ඇති නොවූ කරුණු වලට ප්‍රයෝජනවත් වෙයි. එබැවින් අල්ලාහ්ගේ ගැත්තනි, ඔබ ප්‍රාර්ථනා (දුආ)ව පිළිපදින්නැයි නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාගේ පැවසූහ.

වාර්තාකරු : ඉබ්නු උමර් (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: තීර්මිදි

අල්ලාහ් තම ගැත්තන් මත ඉතා කාරුණිකය. සෙනෙහෙවන්තය. මවක් තම දරුවා කෙරෙහි දක්වන සෙනෙහසට වඩා තම ගැත්තන් මත කරුණාව සෙනෙහස පුදන් නේය. ඔහුගේ සෙනෙහසට සීමාවක් නොමැත. ගැත්තන් කරන වැරදිවලට ඔහු දඬුවම් දෙන්නෙකු වී නම් මහපොළොවේ කිසිවක් ඉතිරි වන්නේ නැත.

وَلْيُؤَاخِذْ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى

මිනිසා උපයා ගත් (නපුරු) දෑ හේතුවෙන් (ක්ෂණිකව) අල්ලාහ් ඔවුන්ව දඬුවමට හසු කර ගන්නේ නම් මිහිතලයේ කිසිදු (මිනිස්) ජීවිතයක් අතහැර නොදමනු ඇත. නමුත් නියමිත කාලයක් දක්වා ඔහු ඔවුන් ප්‍රමාද කරන්නේය. (අල්-කුර්ආන් 35:45)

යනුවෙන් පවසා ඇත. එබැවින් එවැනි මහා කාරුණික දයාවන්තයාගෙන් ඉල්ලා සිටින විට ඔහු මට පිළිතුරු සපයනු ඇතැයි යන විශ්වාසය සමඟ පාර්ථනා කිරීමය නිවැරදි ක්‍රමය වනුයේ.

عَنْ أَبِيهِ رَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: " لَا يَقُولَنَّ أَحَدُكُمْ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي إِنْشِئْتَ، اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي إِنْشِئْتَ، لِيَعْزِمَ الْمَسْأَلَةَ، فَإِنَّهُ لَأْمُكْرَةٌ لَهُ " رواه البخاري

ඔබ අතුරින් කිසිවෙකු ප්‍රාර්ථනා කරන විට

යා ! අල්ලාහ්, ඔබ කැමැත්තේ නම් මට සමාව දෙනු මැනව ! ඔබ කැමැත්තේ නම් මට කරුණා කරනු මැනව ! යනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා නොකරනු. ඔහු පතන දෑ ස්ථාවර ව පතනු. නියත වශයෙන් ම ඔහු අහිමි කරන දෑ සිදු කරන්නේ ය. ඔහු ට බල කරන්නෙකු කිසිවෙකු නොමැත යනුවෙන් අල්ලාහ්ගේ දූත (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ පැවසූහ.

වාර්තාකරු: අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය : සහිහුල් බුහාරි

අල්ලාහ්ගෙන් පතා ලබන්නට කැමැත්තක් දක්වන්නන් පූර්ණ යටහත් භාවයෙන් තැන්පත් සිතකින් සිත ඔහු වෙත පමණක් යොමු කරමින් ප්‍රාර්ථනා කළ යුතුය. තැන්පත් සිතකින් පතන

ප්‍රාර්ථනාවන් පිළිගනු ලැබේ. අල්-කුර්ආන් 21 වැනි පරිච්ඡේදයේ ඇතැම් නබිවරුන්ගේ ඉතිහාසය සඳහන් වේ. එම පරිච්ඡේදයේ 87-90 දක්වා වූ වැකිවල නබි යුනුස්, සකරියා (අලෙයිහිමස් සලාම්) යන උතුමන්ලාට පැවතුණු අවශ්‍යතාවන් පිළිබඳ ව ඒ සඳහා ඔවුන් කළ ප්‍රාර්ථනාව ද පවසා අවසානයේ පහත සඳහන් අයුරින් පවසයි.

إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرِ تَوَدُّعُونَآرْغَبًا وَرَهْبًا
وَكَانُوا لَنَا خُشِعِينَ

නියත වශයෙන්ම මොවුන් යහපත් දෑ සිදු කිරීමෙහි එකිනෙකා අබිබවා යමින් සිටියහ. (අපගේ දයාව) අපේක්ෂාවෙන් ද (අපගේ දඬුවමට) බියෙන් ද අපගෙන් ප්‍රාර්ථනා කරමින් සිටියහ. මොවුන් අප වෙත දැඩි යටහත් භාවයෙන් පසුවූහ.

(අල්-කුර්ආන් 21:90)

أَدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً

(විශ්වාසවන්තයින්) යටහත් භාවයෙන් හා තැන්පත්ව ඔබගේ පරමාධිපතීගෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන්න.

(අල්-කුර්ආන් 7:55)

ප්‍රාර්ථනාවෙහි නිරත වන්නා ඉතා තැන්පත්ව ඉතා පහත් හඬින් ප්‍රාර්ථනා කළ යුතුයි. හඬ නගා අපහසුතාවට පත් වන අයුරින් ප්‍රාර්ථනා නොකළ යුතුයි යන්න අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාගේ ඉගැන්වීමය. වරක් ගම්බද අරාබිවරුන් පිරිසක් අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් වෙත පැමිණ, අල්ලාහ්ගේ දූතයාණනි, අපගේ දෙවියා අපට සම්පයෙන් සිටිවී ද එසේ නම් හඬ පහත් කරමින් ඔහු අයැදින්නට අපට හැක. එසේ නොමැතිව ඔහු දුරස්ථ සිටින්නේ නම්, උස් හඬින් අයැදිය හැක යැයි පැවසූහ. එවිට අල්ලාහ්...

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

මාගේ ගැත්තා මා ගැන (මා සම්පයෙන් සිටින්නෙකු ද දුරස්ථ සිටින්නෙකු ද යැයි) ඇසූ විට සැබැවින් ම මා ඉතා සසීමයෙන් සිටින්නෙමි. අයැදින්නා අයැදින විට ඔහු ගේ ඇයැදීමට මම පිළිතුරු දෙමි. එබැවින් මා(ගේ නියෝග)ට ඔවුන් පිළිතුරු දෙත්වා ! තවද ඔවුන් යහමඟ ලැබිය හැකි වනු පිණිස ඔවුන් මා විශ්වාස කරත්වා ! (අල්-කුර්ආන් 2:186) යනුවෙන් පවසන්න යන වැකිය පහළ විය.

අල්ලාහ් වෙත තමන් ව ස්ථාපිත කර දැඩි ස්ථාවරයකින් අයදින ප්‍රාර්ථනාව ය පිළි ගනු ලබන්නේ.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "ادْعُوا اللَّهَ وَأَنْتُمْ مُوقِنُونَ بِالْإِجَابَةِ ، وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَجِيبُ دُعَاءَ مَنْ قَلْبٌ غَافِلٌ لَاهٍ" رواه الترمذي

නුඹලා පිළිතුර තරයේ විශ්වාස කරමින් අල්ලාහ්ගෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන්න. නියත වශයෙන්ම නොසැලකිලිමක් කමින් තමන්ව අමතක කර දමමින් අයදින්නාගේ ප්‍රාර්ථනාවට අල්ලාහ් පිළිතුරු සපයන්නේ නැත.

වාර්තාකරු: අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: තීර්මිදි

තම ප්‍රාර්ථනාවට පිළිතුරු සපයන්නා අල්ලාහ් යන විශ්වාසය සමඟ දැන් ඔසවන්නන් තමන් මුළුමණින්ම අල්ලාහ් වෙත යොමු වෙමින් ඉදිරිපත් කරමින් දැන් ඔසවති. තම සිත එක්තැන් කර තමන්ගේ ප්‍රශ්නය තමන්ගේ අවශ්‍යතාවන් තමන් විසින්ම අයැද ලබා ගැනීමට වඩා වෙනත් භාග්‍යයක් නොමැත.

عن ابن عمر رضي الله عنهما قال قال رسول الله صلى
الله صلى عليه وسلم: "مَنْ فَتِحَ لَهُ مِنْكُمْ بَابُ الدُّعَاءِ ،
فَتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الرَّحْمَةِ ، وَمَا سُئِلَ اللَّهُ شَيْئاً أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ
أَنْ يُسْأَلَ الْعَافِيَةَ" رواه الترمذي

ඔබ අතරින් කිසිවෙකු ට හෝ ප්‍රාර්ථනාවේ හි දොරටු
ව විවෘත කරනු ලැබුවේ නම් ඔහු ට කරුණා වේ
දොරටු විවෘත කරනු ලැබීය. අල්ලාහ්ගෙන් සුවය
පැකීම ට වඩා ප්‍රියමනාප ලෙසින් අයැදි සිටීම ට
වෙන කිසිවක් නැත. යනුවෙන් ඉබ්නු උමර්
(රජියල්ලාහු අන්හු) තුමා වාර්තා කරන හදිසය
කිර්මදි හි සටහන් ව ඇත.

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، قَالَ: كُنَّا مَعَ
رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَكُنَّا إِذَا أَشْرَفْنَا عَلَى وَادٍ
، هَلَلْنَا وَكَبَّرْنَا ارْتَفَعَتْ أَصْوَاتُنَا ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "يَا أَيُّهَا النَّاسُ ارْبَعُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ ،
فَإِنَّكُمْ لَا تَدْعُونَ أَصَمَّ وَلَا غَائِبًا ، إِنَّهُ مَعَكُمْ إِنَّهُ سَمِيعٌ
قَرِيبٌ ، تَبَارَكَ اسْمُهُ وَتَعَالَى جَدُّهُ" رواه البخاري

අබු මුසා අල්-අෂ්අරී (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් වාර්තා කරන ලදී.

අල්ලාහ් ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) සමඟ අපි ගමනක් යමින් සිටියෙමු. කිසියම් හෝ මිටියාවතක ට අප ළඟා වූ විටක පවසන තන්ලිල් හි හා තක්බිරයෙ හි හඬ උස් වන්නේ ය. එය ඇසුණු නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ සෙමින් පවසන්න. ඔබ අයැද සිටිනු යේ බිහිරෙකු හෝ සැඟ වී සිටින්නෙකුගෙන් නොව ඔබ අයැද සිටින සියල්ල ශ්‍රවණය කරන්නා ද නිරීක්ෂා කරන්නා ද වන අයෙකු ගෙනී. ඔබ කොතැනක සිටිය ද ඔහු ඔබ සමඟම වන්නේ ය. ඔහු ගේ නාමය උසස් විය යනුවෙන් නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) පවසා සිටියහ.

මූලාශ්‍රය: සහීහුල් බුහාරි.

ගැත්තා ගේ ප්‍රාර්ථනා ව බලාපොරොත්තුවෙන් සිටින අල්ලාහ් එය ට පිළිතුරු දෙන බව ට ප්‍රතිඥා දෙයි. මිනිසුන් ඉටු කරන සලාතය, උපවාසය, හජ් ඇතුළු සියල්ල ප්‍රාර්ථනාවන්ගෙන් යුක්ත ය. ඒවා ඉටු කරන ගැත්තෙකු තමන් අල්ලාහ් ගේ ගැත්තෙකු බවත් තම අවශ්‍යතාවන් සපුරාලන සර්ව බලාධාරී ඔහු පමණක් බවත් පවසන්නේය. එම නැමදුම් අල්ලාහ් ට කිසිවක් වර්ධන ය කරන්නේ නැත. එබැවිනි මහත් දයාවන්ත වූ ඔහු තමන්ගෙන් අත දිගු

කර පතන්නන් ව නිස් අතින් අත හැර දමන්න ට ප්‍රිය නොකරනුයේ.

عَنْ سَلْمَانَ الْفَارِسِيِّ ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، قَالَ: "إِنَّ اللَّهَ حَيٌّ كَرِيمٌ يَسْتَحْيِي إِذَا رَفَعَ الرَّجُلُ إِلَيْهِ يَدَيْهِ أَنْ يَرُدَّهُمَا صِفْرًا خَائِبَتَيْنِ". رواه البيهقي والترمذي

නියත වශයෙන් ම අල්ලාහ් ලැජ්ජාශීලී ය. කරුණාන්විත ය. තමන් වෙත දැන් ඔසවා අයදින මිනිසා ගේ දැන් නිස් අතින් හැරීම ට ඔහු ලැජ්ජා වන් නේ ය යැයි අල්ලාහ්ගේ දුත යාණන් (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ ප්‍රකාශ කළහ.

වාර්තාකරු සල්මාන් අල්-ෆාරිස් (රළියල්ලාහු අන්හු) මූලාශ්‍රය: තිර්මිදි 2556, බයිහකී 1488

එබැවින් අල්ලාහ් තම ප්‍රාර්ථනය ට පිළිතුරු දෙන්නේය යන ස්ථිර විශ්වාසය සමඟ පතන්නන් ට ඔහු නැතැයි කියන්නේ නැත. හැම මොහොතක ම ඔහු ගේ උපකාරය අප ට අවශ්‍ය ය. අප සෑම අවස්ථාවක ම ප්‍රාර්ථනා කළ යුතුයි. දුෂ්කර අවස්ථාවක පමණක් එය ඉවත් කරන මෙන් ප්‍රාර්ථනා නොකර දුෂ්කරතාවක් නොමැති යහපත් තත්ත්වයේ පවා ඔහුගෙන් ප්‍රාර්ථනා කළ යුතුයි.

මෙයයි සැබෑ විශ්වාසවන්තයෙකුගේ ලක්ෂණ ය වනුයේ.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَسْتَجِيبَ اللَّهُ لَهُ عِنْدَ الشَّدَائِدِ وَالْكَرْبِ فَلْيُكْثِرِ الدُّعَاءَ فِي الرَّخَاءِ" رواه الترمذي

දුෂ්කර අවස්ථාවන් හි අල්ලාහ් තම ප්‍රාර්ථනාවට පිළිතුරු දිය යුතු යැයි ප්‍රිය කරන්නා තමන් යහපත් තත්ත්වයක සිටිය ද අධික අධික ව දුභා ප්‍රාර්ථනා කරත්වා, යනුවෙන් අල්ලාහ්ගේ දුතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ පැවසූහ.

වාර්තාකරු : අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: තිර්මිදි.

එබැවින් අපගේ අවශ්‍යතාවන් හිමි කර දීමට සර්ව බලධාරී ඒකීය දෙවියා වන්නේ අල්ලාහ් යනුවෙන් විශ්වාස කරන අපි ඔහුගෙන් පමණක් අයැද සිටිය යුතුයි. සෑම අවස්ථාවක ම ඔහු අබියස යටහත් වී අයැද සිටීම ය ඔහු ව පමණක් නමදින්නෙමු. ඔහුගෙන් පමණක් උදව් පතන්නෙමු යන විශ්වාසයට ඉදිරිපත් කිරීමක් වන්නේ.

නබි (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) පහත සඳහන් අයුරින් ප්‍රාර්ථනා කළහ.

"اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجُدُّ" رواه البخاري

යා ! අල්ලාහ්, ඔබ දුන් දෙයක් වළක්වන්නෙකු නොමැත. ඔබ වැළැක් වූ දෙයක් දෙන්නෙකු ද නැත. තවද ධනය ඇති ධනවතාගේ කිසිදු ධන සම්පතක් ඔබගේ දඬුවමෙන් ආරක්ෂා වීමට කිසිදු ප්‍රයෝජනයක් නොදෙන්නේ ය.

වාර්තා කරු : මුගිරන් ඉබ්නු ඡුබා (රළියල්ලාහු අන්හු) මුලාශ්‍රය: බුහාරි

මෙම ප්‍රාර්ථනාවෙහි අර්ථය හොඳින් අවබෝධ කර ගනිමින් කවදත් අපි ප්‍රාර්ථනා කරමු. සලාතයට ඉටු කළ පසු ව එය ක්‍රමවත් අයුරින් විශේෂයෙන් ප්‍රාර්ථනා කළ යුතුයි. එවිට ය එය අල්ලාහ් පිළි ගනුයේ.

رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

අපගේ පරමාධිපතියාණනි, අප අපට ම අපරාධ කර ගත්තෙමු. ඔබ අප ට සමාව දී කරුණා නොකළේ නම් සැබැවින් ම අපි අලාභ විඳින්නන් අතුරින් වන්නෙමු. (අල්-කුර්ආන් 7:23)

رَبَّنَا لَا تَوَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا
 إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا
 طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا
 فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

අපගේ පරමාධිපතියාණනි, අපට (යම් දෙයක්) අමතක වූයේ නම් හෝ අප ට වැරදුණේ නම් හෝ (එයට වරද කරුවන් ලෙස) අපව ග්‍රහණය නොකරනු මැනව ! අපගේ පරමාධිපතියාණනි, අපට පෙර සිටියවුන් මත (වගකීම් වලින් යුත්) බරක් තැබුවාක් මෙන් අප මත බරක් නොතබනු මැනව ! තවද අපට දරා ගැනීමට ශක්තියක් නොමැති දෙයක් අප වෙත නොපටවනු මැනව ! අපට සමාව දෙනු මැනව ! අපට පාපක්ෂමාව දෙනු මැනව ! අපට කරුණාව දක්වනු මැනව ! ඔබමය අපගේ භාරකරුවන්ගේ. ප්‍රතික්ෂේප කරන පිරිසට එරෙහිව අපට උපකාර කරනු මැනව ! (අල්-කුර්ආන් 2:286)

رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ
 وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ
 الصَّالِحِينَ

මාගේ පරමාධිපති යාහනි, මා වෙත හා මාගේ දෙමව්පියන් වෙත ආශීර්වාද කළ ඔබගේ ආශීර්වාදයන් ට මම කෘතවේදී වනු පිණිසත් ඔබ තෘප්තියට පත්වන අයුරින් දැහැමි ක්‍රියාවන් මම ඉටු කරනු පිණිසත් මට ආශීර්වාද කරන්නවා! තවද ඔබගේ දයාවෙන් ඔබගේ දැහැමි ගැත්තන් අතරට මා ද ඇතුළත් කරනු මැනව! (අල්-කූර්ආන් 27:19)

ප්‍රාර්ථනාවන් පිළි ගනු නොලබනුයේ ඇයි?

ප්‍රාර්ථනා කිරීම අපගේ සිතූම් පැතුම් ළඟා කර ගැනීමකි. කුමන අවශ්‍යතාවක් වුව ද එය ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය සාධක සමඟ වෙර දැරිය යුතුයි. එයට බාධක වන කිසිවක් නොතිබිය යුතුයි. මෙලොව හා එලොව යහපත උදෙසා ප්‍රයෝජනවත් වන මාධ්‍යය වනුයේ ප්‍රාර්ථනාවයි. එහි නිරත වන්නාගේ දැඩි ස්ථාවරත්වය, ඔහු ගේ විශ්වාසය අල්ලාහ් අබියස එය පිළි ගනු ලැබීමට කිසිදු බාධාවක් නොතිබීම යන්න එම කරුණට අත හිත දෙයි. ප්‍රාර්ථනාවක් පිළි ගනු ලැබීමට පහත සඳහන් සාධකයන් බාධාවන් ලෙස පිහිටන්නේ ය.

1. ඉක්මන් කිරීම

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: " يُسْتَجَابُ لِأَحَدِكُمْ مَا لَمْ يَعْجَلْ ، يَقُولُ:

دَعَاْتُ فَلَمْ يُسْتَجَبْ لِي " رواه البخاري و مسلم

මම කොපමණ ප්‍රාර්ථනා කළ ද මට පිළිතුරු නොලැබුණේ ය යැයි පවසා ඔබ අතුරින් කිසිවෙකු ඉක්මන් නොවන තෙක් ඔහු ගේ ප්‍රාර්ථනාවට පිළිතුරු සපයනු ලබන්නේ ය.

සහිඞුල් බුහාරි - 6340, සහිඞ් මුස්ලිම් - 2735

ඉක්මන් වීම අනතුරු ගෙන දෙන්නකි. එය සියලු කටයුතු වල දී සිදු වේ. ඉක්මන් නොවීම ද තැන්පත්භාවය ද යහපත ගෙන දෙනු ඇත. මෙය ට ඉමාම් ඉබ්නුල් කය්යුම් (රහ්මතුල්ලාහි අලෙයිහි) තුමාණෝ එක් උදාහරණයක් පවසා සිටියහ. ප්‍රාර්ථනා කර එය ට ඉක්මණින් පිළිතුරක් බලාපොරොත්තුවන්නා බීජයක් පැළ කළ අයෙකු මෙනි. ඔහු එය ට ජලය සපයමින් ඉඳ ඉක්මණින් එම බීජය හට ගෙන පැළ වී පල හට නොදුන්නේය යැයි සිතා ජලය සැපයීමත් එම පැළය ට සාත්තු කිරීමත් අත හැර දැමීය. එලෙස ප්‍රාර්ථනා කළ ද එයට පිළිතුරු නොලැබුණේ යන හේතුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කිරීම අත හැර දැමූ අය ගේ තත්වය වේ යැයි පැවසූහ. (අල්-ජවාහිර් කාහි - පිටුව 12)

2. පාපකාරී කරුණක ට හෝ ලේ නැකම් බිඳ දැමීම ට ප්‍රාර්ථනා කිරීම

පාපකාරී ක්‍රියාවන්ගෙන් මිනිසා වැළකී සිටිය යුතුයි. එවැනි ක්‍රියාවන් ට අල්ලාහ් ගේ උපකාරය නොලැබේ. එලෙස ම ලේ ඥාතීන් සමඟ බැඳියාවෙන් ජීවත් වීම යුතුකමකි. ඥාතීත්වය බිඳ ජීවත් වීම පාපයකි. එලෙස කටයුතු කරන්නා අල්ලාහ් ගේ කරුණාවෙන් දුරස්ථ වෙයි. එබැවින් මෙම පාපයන් දෙකට ම අල්ලාහ් උදව් කරන්නේ නැත.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ مَرْفُوعاً بِلَفْظٍ: "لَا يَزَالُ يُسْتَجَابُ لِلْعَبْدِ ، مَا لَمْ يَدْعُ بِإِثْمٍ أَوْ قَطِيعَةٍ رَحِمٍ ، مَا لَمْ يَسْتَعْجِلْ" قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ ! مَا الْإِسْتِعْجَالُ؟ قَالَ: يَقُولُ: "قَدْ دَعَوْتُ وَقَدْ دَعَوْتُ ، فَلَمْ أَرَ يَسْتَجِيبُ لِي ، فَيَسْتَحْسِرُ عِنْدَ ذَلِكَ وَيَدْعُ الدُّعَاءَ"

رواه مسلم

අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු) විසින් වාර්තා කරන ලදී.

පාපයක් කිරීම ට හෝ ලේ නැකම බිඳ දැමීම ට හෝ ඉක්මන් නොවී සිටින තාක් ගැත්තා ගේ ප්‍රාර්ථනය ට පිළිතුරු සපයනු ලබමින් ම පවතී යනුවෙන් අල්ලාහ්ගේ දූත (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ පැවසූහ. අල්ලාහ්ගේ දූතයාණනි, ඉක්මන් වීම යනු කුමක් දැයි විමසනු ලැබූ විට මම ප්‍රාර්ථනා කළෙමි. ප්‍රාර්ථනා කළෙමි. මට පිළිතුරු සැපයීමක් දකින්න ට නොමැතැ යි පවසා කනස්සල්ල ට පත් ව ප්‍රාර්ථනා කිරීම ද අත හැර දමන්නේ ය යැයි පැවසූහ.

වාර්තාකරු: අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)
 මූලාශ්‍රය: සහීන් මුස්ලිම්.

එවැනි ක්‍රියාවන්ට අල්ලාහ්ගේ උපකාරය නොලැබෙයි. එමෙන්ම ඥාතීන් සමඟ එක්ව ජීවත් වීම

ද අපගේ යුතුකමකි. ඥාතීත්වය බිඳ දමා ජීවත් වීම පාපයකි. එලෙස ක්‍රියා කරන්නා අල්ලාහ්ගේ කරුණාවෙන් දුරස් වෙයි. එහෙයින් මෙම පාපයන් දෙකටම අල්ලාහ් උදව් නොකරයි.

3. තහනම් ආහාර ගෙන තිබීම

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّهَا النَّاسُ ، إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا طَيِّبًا وَإِنَّ اللَّهَ أَمَرَ الْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَمَرَ بِهِ الْمُرْسَلِينَ ، فَقَالَ : " يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ " ، وَقَالَ : يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ { قَالَ: وَذَكَرَ الرَّجُلَ يُطِيلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ يَمُدُّ يَدَهُ إِلَى السَّمَاءِ يَا رَبِّ ، يَا رَبِّ وَمَطْعَمُهُ حَرَامٌ ، وَمَشْرَبُهُ حَرَامٌ ، وَمَلْبَسُهُ حَرَامٌ ، وَغُذِّي بِالْحَرَامِ ، فَأَنَّى يُسْتَجَابُ لِذَلِكَ رواه مسلم

නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ පැවසූහ. සැබැවින් ම අල්ලාහ් පිවිතුරු ය. පිවිතුරු දෑ පමණක් ඔහු පිළිගන්නේ ය. තවද අල්ලාහ් තම දුකයින් ට අණ කළ දෑ ගෙන විශ්වාසවන්නයින්ටත් අණ කළේය. තව ද ඔහු මෙසේ ප්‍රකාශ කළේය. අල්ලාහ්ගේ දුකවරුණ, යහපත් දැයින් නුඹලා අනුභව

කරනු. දැහැමි ක්‍රියාවන් කරනු. සැබැවින් ම මම
නුඹලා කරන දෑ පිළිබඳ ව සර්ව ඥානීය. (අල්-
කුර්ආන් 23:51)

තවදුරටත් අහෝ විශ්වාස කළවුනි! අපි නුඹලා ට
පෝෂණය කළ දැයිත් පිවිතුරු දෑ අනුභව කරනු. (අල්-
කුර්ආන් 2:172) පවසා

අල්ලාහ් ගේ දූතයාණෝ (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි
වසල්ලම්) දීර්ඝ ගමන ක නිරත වී ප්‍රාර්ථනා කළ
කෙනෙකු පිළිබඳ ව පහත සඳහන් අයුරින් පවසා
සිටියහ.

ඔහු හිස කෙස් අවුල් වී දුච්චි තැවරුණු තත්ත්වයේ
අහස දෙස ට දැන් දිගු කොට මාගේ
පරමාධිපතියාණනි, මාගේ පරමාධිපතියාණනි, යැයි
පවසා ප්‍රාර්ථනා කරන්නේය. (නමුත්) ඔහු අනුභව කළ
ආහාර ය හරාම් ය. පානය කළ ජලය හරාම් ය. ඇඳ
සිටින ඇඳුම හරාම් ය. හරාමයම ගෙන ඔහු ඔහුගේ
ශරීරය වැඩි ඇත. (මෙලෙස සියල්ල හරාම් ව පවතින)
ඔහු ට කෙසේ නම් පිළිතුරු සපයනු ලැබේ ද?
යනුවෙන් පැවසූහ.

වාර්තාකරු : අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)

මුලාශ්‍රය: සහීන් මුස්ලිම්.

මෙම හදිසයෙ හි ඉතා වැදගත් කරුණු හතරක්
අන්තර්ගත ව ඇත.

1. දිගු ගමන: මගියා ගේ ප්‍රාර්ථනාව පිළි ගනු ලැබේ.
2. යටහත් ව අයැදීම: ප්‍රාර්ථනා කරන විට යටහත් පහත් ව අයැද සිටිය යුතුයි.
3. දැස් ඔසවා අයැදීම: තමන් වෙත දැන් දිගු කර අයැදින්නා ට අල්ලාහ් කිසි දිනක පාඩු විදින්න ට සලස්වන්නේ නැත.
4. කන්තලව් කරමින් අයැදීම: කන්තලව් කරමින් අයැදීමෙන් කරුණාවේ හි දොරටු ව විවෘත කරයි.

එබැවින් ප්‍රාර්ථනා අවස්ථාවන් හි අපි ඉක්මන් නොවී පාප ක්‍රියාවක් පිළිබඳ නොඅයැද ලේ නෑකම් බිඳ නොදමා සිටිය යුතු අතර අප ගේ ආහාර පාන හා වස්ත්‍ර සියල්ල හලාල් ලෙස තිබිය යුතුයි. එසේ නොමැති නම් අප ගේ ප්‍රාර්ථනාවන් පිළි ගනු නොලැබෙන බව දැන ගත යුතුයි.

වසිලා පැතීමේ නීතිය

අල්ලාහ් වෙනුවෙන් යැයි තමන් ඉටු කළ කාර්යයන් ඉදිරිපත් කරමින් අයැද සිටීම වසිලා නම් වේ. අල්ලාහ් ගේ තෘප්තිය ලබා ගැනීම උදෙසා අල්ලාහ් හා රසූල් පෙන්වා දුන් ක්‍රමයෙන් පිහිටුනු දැහැමි ක්‍රියාවන් කෙනෙකු වසිලා ලෙස තබා ගත යුතුයි.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

විශ්වාස කළවුනි! නුඹලා ජයග්‍රහණය ලැබිය හැකි වනු පිණිස අල්ලාහ් ට බිය බැතිමත් ව කටයුතු කරනු. තව ද (නුඹලා ගේ දැහැමි ක්‍රියාවන් මගින්) ඔහු වෙත ළඟා වන මාර්ග යේ කැප වනු.

(අල්-කුර්ආන් 5: 35)

මෙම වැකිය ඉතා පැහැදිලි ව අල්ලාහ් වෙත ළඟා වීමට නම් ඔහු සලසා දුන් මඟ හැර වෙනත් මඟක් නොමැති බව පවසයි. එමෙන් ම අල්-කුර්ආන් 3: 16 වැනි වැකිය ද මෙසේ පවසා සිටියි.

رَبَّنَا إِنَّا ءَامِنَّا فَاعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

(අල්ලාහ් ට බිය බැතිමත් ව ක්‍රියා කළ එම ජනයා) අප ගේ පරමාධිපතියාණනි! සැබැවින් ම අපි (ඔබ ව) විශ්වාස කළෙමු. එබැවින් අප ගෙන් අප ගේ පාපයන්

සමා කර නිරා ගින්නේ දඬුවමින් අප ව ආරක්ෂා කරනු මැනව යනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කරති.

තවද එම පරිච්ඡේදයේ ම 193 වන වැකිය මෙසේ පවසයි.

رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ
فَأَمَّا رَبَّنَا

فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ

අපගේ පරමාධිපතියාණනි! නුඹලා ගේ පරමාධිපති ව නුඹලා විශ්වාස කරනු යැයි (අප ව) විශ්වාසය වෙත කැඳවන්නාගේ කැඳවුම ට සැබැවින් ම අපි සවන් දී විශ්වාස ද කළෙමු. එබැවින් අප ගේ වැරදි වල ට අප ට සමාව දෙනු මැනව ! අපගේ පාපයන්ගෙන් මුදවනු මැනව ! දැහැමියන් සමඟ අප ව මරණය ට පත් කරනු මැනව ! යැයි ප්‍රාර්ථනා කරති.

මෙය දේව විශ්වාසවන්නයින් ගේ ප්‍රාර්ථනාවයි. පාප ක්ෂමාව ද නිරයෙන් ගැලවුම ද අවශ්‍ය ය. ඒ වෙනුවෙන් ඔවුන් විශ්වාස කළ බව ද ඒ හේතුවෙන් පාප ක්ෂමාව පිරිනමන මෙන් ද ඉල්ලා සිටින්නේය යැයි අල්ලාහ් පවසන්නේය. මෙමඟින් කෙනෙකු තමන් කළ දැහැමි ක්‍රියාවන් ඉදිරිපත් කරමින් අයැද සිටිය යුතුයි. වසීලා පැතිය යුතුයි යන්න වටහා ගත හැක.

සහිභුල් බුහාරි 2333, සහිභුල් මුස්ලිම් 2743 අංක දරණ හදිසයන් යටතේ ගුභාවක හිරවුණු පුද්ගලයින් තිදෙනෙකු පිළිබඳ ව සඳහන් වේ. එම ගුභාවෙන් පිටත පැමිණීම ට සෑම කෙනෙකු ම තමන් කළ දැහැමි ක්‍රියාවන් ඉදිරිපත් කරමින් ප්‍රාර්ථනා කර තිබෙන බව අපි දකින්නෙමු. මෙම පුරාවෘත්තම ය සිද්ධිය රමළාන් රාත්‍රියන් හි ගුවන් විදුලි නාලිකා ඔස්සේ සවන් දෙන්නෙමු.

එබැවින් වසිලා යනු අල්ලාහ් වෙනුවෙනි යැයි කෙනෙකු කළ කටයුත්තක් ඉදිරිපත් කරමින් අයැද සිටීම යන වග මෙයින් පැහැදිලි වෙයි. එලෙස ම අල්ලාහ් ගේ අලංකාර නාමයන් ඉදිරිපත් කරමින් අයැද සිටින මෙන් ද අප අණ කරනු ලැබ ඇත්තෙමු.

قُلْ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ
الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى

නුඹලා අල්ලාහ් යැයි අයැදිනු ! එසේ නැතිනම් රහ්මාන් යැයි අයැදිනු ! කුමන නාමයක් ගෙන නුඹලා අයැද සිටිය ද ඔහු ට අලංකාර (තවත් බොහෝ) නාමයන් ඇත. (ඒවා ගෙන නුඹලා අයැද සිටිනු) (අල්-කුර්ආන් 17:10)

වසිලා පැතීමේ තවත් එක් ක්‍රමයක් වනුයේ ජීවත් ව සිටින දැහැමි මිනිසෙකුගෙන් තමන් වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන මෙන් ඉල්ලා සිටීම ය.

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: أَصَابَتِ النَّاسَ سَنَةٌ عَلَى عَهْدِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَبَيْنَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَخْطُبُ فِي يَوْمِ جُمُعَةٍ قَامَ أَعْرَابِيٌّ ، فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ : هَلَكَ الْمَالُ وَجَاعَ الْعِيَالُ ، فَادْعُ اللَّهَ لَنَا ، فَرَفَعَ يَدَيْهِ وَمَا نَرَى فِي السَّمَاءِ قَزَعَةً ، فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ ، مَا وَضَعَهَا حَتَّى تَارَ السَّحَابُ أَمْثَالَ الْجِبَالِ ، ثُمَّ لَمْ يَنْزِلْ عَنْ مَنْبَرِهِ حَتَّى رَأَيْتُ الْمَطَرَ يَتَحَادَرُ عَلَى لِحْيَتِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَمَطَرْنَا يَوْمَنَا ذَلِكَ ، وَمِنَ الْغَدِ وَبَعْدَ الْغَدِ ، وَالَّذِي يَلِيهِ ، حَتَّى الْجُمُعَةِ الْأُخْرَى ، وَقَامَ ذَلِكَ الْأَعْرَابِيُّ - أَوْ قَالَ: غَيْرُهُ - فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ ، تَهَدَّمُ الْبِنَاءُ وَغَرِقَ الْمَالُ ، فَادْعُ اللَّهَ لَنَا ، فَرَفَعَ يَدَيْهِ فَقَالَ: "اللَّهُمَّ حَوَالَيْنَا وَلَا عَلَيْنَا" فَمَا يُشِيرُ بِيَدِهِ إِلَى نَاحِيَةٍ مِنَ السَّحَابِ إِلَّا انْفَرَجَتْ ، وَصَارَتِ الْمَدِينَةُ مِثْلَ الْجُوبَةِ ، وَسَالَ الْوَادِي قَنَاةً شَهْرًا ، وَلَمْ يَجِيءْ أَحَدٌ مِنْ نَاحِيَةٍ إِلَّا حَدَّثَ بِالْجُودِ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَ مُسْلِمٌ

නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා ගේ කාලයේ මිනිසුන් ට නියගයක් ඇති විය. ජුමුආ දිනයේ නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා කොත්බා දේශන ය පවත්වමින් සිටියහ. එහි පැමිණි ගම්බද අරාබිවරයෙකු නැගී සිට අල්ලාහ් ගේ දුතයාණනි, සම්පත් විනාශ විය. දරු මල්ලන් කුසගින්නෙන් තැවෙහි. (නියගය අධික විය.) එබැවින් ඔබ තුමා අල්ලාහ්ගෙන් ප්‍රාර්ථනා කර සිටින්නැයි පැවසීය. ක්ෂණික ව නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ තම දැන් ඔසවා ප්‍රාර්ථනා කළහ. එවිට අහසෙ හි කිසිදු වලාකුළක් දකින්න ට තිබුණේ නැත. මාගේ ආත්මය කවුරුත් සතුව පවතින්නේ ද ඔහු මත දිවුරමින් පවසමි නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා තම දැන් බිම දමන්න ට මත්තෙන් කඳු මෙන් වලාකුළ මතු විය. මින්බරයෙන් නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා බැස පැමිණීමට මත්තෙන් වර්ෂාව පතිත විය. එම වැසි ජලය එතුමාගේ යටි රැවුල අතරින් හැලෙනු දුටුමි. එදිනත් ඉන් පසු දිනත් ඊට පසු දිනත් අනෙක් ජුමුආ ව දක්වා අප ට වර්ෂාව අඛණ්ඩව ලැබිණ. අනෙක් ජුමුආවෙ හි එම ගම්වැසියා නැතිනම් වෙනත් කෙනෙකු නැගී සිට අල්ලාහ්ගේ දුතයාණනි, ගොඩනැගිලි කඩා වැටෙන්නේ ය. ධන සම්පත ගිලී යන්නේ ය. එබැවින් අප වෙනුවෙන් අල්ලාහ්ගෙන් ප්‍රාර්ථනා කරනු මැනවැ යි පැවසීය. නබි(සල්ලල්ලාහු

අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ තම දැන් ඔසුවා දෙවියනි, අප අවට ඇති දේශයන් ට මෙය යවනු මැනව ! අප ට විනාශය ගෙන දෙන්නක් බවට මෙම වර්ෂාව පත් නොකරනු මැනව ! යැයි පැවසූහ. වලාකුළු පවතින දෙස යොමු වී නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ සංඥා කරන සෑම අවස්ථාවක ම එම වලාකුළු ඉවත්ව ගියේය. මදීනා නගරය විශාල ආවාටයක් මෙන් පත් විය. මෙම වර්ෂාව ව මගින් කනාත් නම් ඔය එක් මසක කලක් අබණ්ඩව ගලා ගියේය. නොයෙකුත් ප්‍රදේශයන් සිට පැමිණි අය ද මෙම වර්ෂාව ගැන කතා නොකර සිටියේ නැත. යනුවෙන් අනස් (රළියල්ලාහු අන්හ) තුමා පැවසීය. මෙය සහිහුල් බුහාරි සහිහුල් මුස්ලිම් යන ග්‍රන්ථයන් හි සඳහන් වූ ඉතිහාසමය කතා වස්තුවකි.

මෙම සිදුවීම වාර්තා කළ අනස් (රළියල්ලාහු අන්හ) තුමා තවත් සිදුවීමක් වාර්තා කරයි.

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - أَنَّ عُمَرَ كَانَ إِذَا قَحَطُوا
 يَسْتَسْقِي بِالْعَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ ، وَقَالَ : "اللَّهُمَّ إِنَّا كُنَّا
 نَسْتَسْقِي إِلَيْكَ بِنَبِيِّنَا فَتَسْقِينَا ، وَإِنَّا نَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِعَمِّ نَبِيِّنَا
 فَاسْقِنَا" ، قَالَ : فَيُسْقَوْنَ رواه البخاري

එනම් උමර් (රළියල්ලාහු අන්හ) තුමා ගේ කාලයේ නියගයක් ඇති වූ විට අබ්බාස් (රළියල්ලාහු

අන්හු) තුමා ව ඉදිරියේ තබා ප්‍රාර්ථනා කරති. දෙවියනි, නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා ජීවතුන් අතර සිටිය දී අපි එතුමා ව ඉදිරියේ තබා වර්ෂාව පැතු වෙමු. එවිට ඔබ වර්ෂාව ඇති කළෙහි ය. (එතුමා ගේ මරණයෙන් පසු දැන්) එතුමා ගේ මහජපා ව ඉදිරියේ තබා වර්ෂාව පතන්නෙමු වර්ෂාව පතිත කරනු මැනව ! යැයි ප්‍රාර්ථනා කරයි. වර්ෂාව ද පතිත විය.

වාර්තාකරු : අනස් (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: සහීහුල් බුහාරි 1010

මෙම ඓතිහාසික සිදුවීම වසිලාවෙ හි නිවැරදි ක්‍රමය පැහැදිලි කරයි. සහාබ්වරු දහම නිවැරදි ව අවබෝධ කර ක්‍රියා කළහ. ඔවුන් ට අලාහ හානි සිදු වූ විටක සොහොන් වෙත ගොස් එහි වළ දැමුවන් ඉදිරියේ තබා ඔවුන් ගේ අනුග්‍රහයෙන් පිහිට පැතු වේ නැත. එය අනුමත කරනු නොලැබුවක් බව ඔවුන් වටහා ගෙන තිබීම ය එයට හේතුව වූයේ. එබැවින් අල්ලාහ් ගේ දූතයාණන් ගේ මරණයෙන් පසු ව ඔහු ගේ මිණි වළ අසළ ට නොගොස් ජීවතුන් අතර සිටි අබ්බාස් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා ගේ මාර්ගයෙන් ප්‍රාර්ථනා කළහ උමර් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා.

ප්‍රාර්ථනාව නැමදුමක් බව වටහා ගත් උදාර අනුගාමිකයින් එය වැරදි ක්‍රියා මාර්ගයක් ඔස්සේ සිදු කිරීම ට උත්සාහ දැරුවේ නැත. විරුද්ධ අදහස් ප්‍රකාශ කළේ නැත. යටහත් වී වැරදි විග්‍රහයන් ලබා දුන්නේ

නැත. සෘජු ලෙස තමන් අවබෝධ කර ගත් අයුරින් කටයුතු කළහ. එම ජනයා මෙම සමාජයේ පැමිණි උදාර උත්තමයින් ය.

නින්ද ට පෙර ප්‍රාර්ථනා කළ යුතු දෑ

සෑම රාත්‍රියක ම නබි (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ නිදි යහනේ වාඩි වී දෙ අත්ල දිගු හැර එහි පිඹිති. තව ද කුල් හුවල්ලාහු අහද්, කුල් අලාදු බිරබිබිල් ෆලක්, කුල් අලාදු බිරබිබින් නාස් යන සුරාභ්වන් පාරායනය කරති. පසු ව ශරීරයේ කවර ස්ථානයන් ස්පර්ශ කළ හැකි වන්නේ ද එම ස්ථානයන් තම දැනින් පිරිමදිති. හිස මුහුණ වැනි ශරීරයේ ඉදිරි පෙදෙසේ සිට පිරිමැදීම ආරම්භ කරති. මෙලෙස තුන් වරක් සිදු කර ගනිති.

ඔබ නිදියහන ට යන විට ආයතුල් කුර්සියයි (අල්ලාහු ලා ඉලාහ ඉල්ලා හුවල් හය්යුල් කය්යුම්) පාරායනය කළේ නම් උදෑසන දක්වා අල්ලාහ් වෙතින් එක් ආරක්ෂකයෙක් ඔබ වෙනුවෙන් සුදානම් කරනු ලබන්නේය. තව ද ෂෙයිතාන් ඔබ අසල ට පවා පැමිණෙන්නේ නැත. කෙනෙකු සුරා අල්-බකරාවෙහි අවසන් ආයත් දෙක රාත්‍රියෙහි පාරායනය කළේ නම් එය ම ඔහු ට ප්‍රමාණවත් වන්නේය.

මූලාශ්‍රය : සහිබුල් මුස්ලිම්
සුරතුල් ඉහ්ලාස් හෙවත් කුල් හුවල්ලාහු අහද් ...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (1) اللَّهُ الصَّمَدُ (2) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (3) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (4)

සුරතුල් මලක් හෙවත් කුල් අභ්‍යුත්ත බිරබ්බිල් මලක් ...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (1) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ (2) وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ (3) وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ (4) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ (5)

සුරතුන් නාස් හෙවත් කුල් අභ්‍යුත්ත බිරබ්බිත් නාස් ...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ (1) مَلِكِ النَّاسِ (2) إِلَهِ النَّاسِ (3) مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ (4) الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ (5) مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ (6)

ආයතුල් කුර්සිය්හි හෙවත් අල්ලාහු ලා ඉලාහ ඉල්ලා හුවල් ...

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ

العَظِيمُ

සුරාත් බකරාචවනි අවසන් ආයත් දෙක

آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ
وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا
وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ (285) لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا
إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ
نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَارْحَمْنَا
أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ (286)

ප්‍රාර්ථනාවන් පිළි ගනු ලබන අවස්ථාවන්

තම ප්‍රාර්ථනාවන් අල්ලාහ් පිළිගත යුතුයි. තමන් සිතූ දෑ තමන් ට ලැබිය යුතුයි යනුවෙන් මිනිසා ප්‍රිය කරයි. ඒ සඳහා වඩාත් සුදුසු වේලාවන් දැන ගෙන ප්‍රාර්ථනා කිරීම තුළින් මිනිසා ට සැනසුම ලබා ගත හැකි වෙයි. එවැනි වේලාවන් අල්ලාහ් ගේ දූතයාණන් පෙන්වා නොදී අත හැර දැමුවේ නැත. සර්ව බලධාරී අල්ලාහ් ප්‍රාර්ථනා කිරීම ද නැමදුමක් ලෙස සලසා දී ඔහු ගේ සම්පත ඔහුගෙන් පමණක් ඉල්ලා සිටින මෙන් ද ඔහුගෙන් යමක් ඉල්ලා සිටියේ නම් ඔහු එය පිරිනමන බව ද ප්‍රතිඥා දෙයි. තව ද එය ට සුදුසු වේලාවන් හා කාලයන් වෙන් කර එය ද දන්වා ඇත. එම වේලාවන් දැන හඳුනා ගෙන ප්‍රයෝජනය ලබන්නා ය නියම බුද්ධිමතා වනුයේ. එම වේලාවන් වන්නේ ...

1. රාත්‍රියෙහි අවසන් කාලය

තම ප්‍රාර්ථනාවන් සඳහා සුදුසු වේලාවන් අතුරින් සහර් වේලාව ද එකකි. මෙයයි රාත්‍රියේ කොටස් තුනින් අවසන් කොටස යැයි පවසනු ලබනුයේ. මෙම වේලාවෙහි සැබෑ විශ්වාසවන්තයින් තම පාප ක්ෂමාව වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කරති යැයි අල්ලාහ් උගන්වයි.

وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ.

(එම විශ්වාසවන්තයින්) සහර් වේලාවන් හි පාප ක්ෂමාවෙහි නිරත වන්නන් වේ. (අල්-කුර්ආන් 3:17) යනුවෙන් පවසයි.

كَانُوا قَلِيلًا مِنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ، وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ
يَسْتَغْفِرُونَ.

ඔවුන් අලුයම (නැගිට දෙවියාට නැමදුම් කර තම දෙවියාගෙන්) පාප ක්ෂමාවෙහි නිරතවෙමින් සිටිති.

(අල්-

කුර්ආන් 51:17,18)

මෙම වැකියට විග්‍රහයක් ලෙස සහිඞුල් බුහාරි හි 1145, 6321, 7494 හා සහිඞ් මුස්ලිම් 758 යන අංක යටතේ සඳහන් ව ඇති හදිස් පිහිටා ඇත.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ قَالَ: " يَنْزِلُ رَبُّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى السَّمَاءِ
الدُّنْيَا حِينَ يَبْقَى ثُلُثُ اللَّيْلِ الْآخِرِ يَقُولُ: مَنْ يَدْعُونِي ،
فَأَسْتَجِيبَ لَهُ وَمَنْ يَسْأَلُنِي فَأُعْطِيَهُ ، وَمَنْ يَسْتَغْفِرُنِي فَأَغْفِرَ
لَهُ " رواه مسلم

නබි (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාගෙන් පැවසුහ.

අප ගේ පරමාධිපති සෑම රාත්‍රියකම තුන්වැනි කොටස ඉතිරිව පවතින විට පහළ අහස ට බැස මගෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන කිසිවෙකු හෝ සිටින්නේ ද ඔහු ට මා පිළිතුරු දෙමි. මගෙන් අයදින කිසිවෙකු හෝ සිටින්නේ ද ඔහු ට මම පිරිනමමි. මගෙන් සමාව අයදින කිසිවෙකු හෝ සිටින්නේ ද ඔහු ට මම සමාව දෙමි, යනුවෙන් පවසයි.

මෙම හදිසය තුළින් ඉතා වැදගත් වේලාවක් පිළිබඳ ව අල්ලාහ් අවධාරණය කර ඇත. බොහෝමයක් ජනයා මෙම වේලාවෙ හි නින්දෙ හි වැටී සිටිති. අල්ලාහ් තම ගෞරව ය හා බලයෙන් සෑම දිනක ම පහළ අහස ට බසින්නේ ය යැයි විශ්වාස කිරීමය අප ගේ වගකීම වනුයේ. එයට විවිධ අර්ථයන් ගැන්වීම නුසුදුසුය. එය ඔහුගේ ගුණාංගයන් හි ව්‍යාප්තවය පිළිබඳ කතා කළ වරද ට අප ව ගෙන යනු ඇත. එලෙස පහළ අහසට බසින අල්ලා දුආ ඉස්තිග්ආර් යන කාර්යයන් හි නිරත වන මෙන් අප ට ඇරයුම් කරයි.

2. ප්‍රමුඛා දින

ප්‍රාර්ථනාවන් පිළි ගනු ලබන වේලාවන් අතරින් තවත් වේලාවක් සිකුරාදා දින පිහිටා ඇත. එම වේලාව පිළිබඳ අදහස් 40 ක් පමණ ප්‍රකාශ කරනු ලැබී ඇත.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، قَالَ : قَالَ أَبُو الْقَاسِمِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ سَاعَةٌ ، لَا يُؤَافِقُهَا عَبْدٌ

مُسْلِمٌ ، وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي يَسْأَلُ اللَّهَ خَيْرًا إِلَّا أَعْطَاهُ" وَقَالَ
بِيَدِهِ ، قُلْنَا: يُقَلِّلُهَا، يُزْهِدُهَا " رواه البخاري و مسلم

සිකුරාදා දින එක් වේලාවක් ඇත. එම වේලාවේ හි කවර මුස්ලිම් ගැත්තෙකු නැගී සිට සලාතය ඉටු කර අල්ලාහ්ගෙන් යහපත අයැද සිටියේ නම් අල්ලාහ් එය ලබා නොදී සිටින්නේ නැත යැයි පවසා අල්ලාහ් ගේ දුකයාණෝ එම වේලාව ඉතා සුළු වේලාවක් යැයි පෙන්වා දී දැනින් සංඥා කළහ.

වාර්තාකරු : අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: සහිහුල් බුහාරි 935 සහිහ් මුස්ලිම් 852

මෙම හදිසය ට ගැලපෙන තවත් හදිස් දෙකක් පහත සඳහන් අයුරිනි.

1. කුත්බා දේශන දෙක අතර පවතින වේලාව

عَنْ أَبِي بُرْدَةَ بْنِ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ ، قَالَ: قَالَ لِي عَبْدُ اللَّهِ
بْنُ عُمَرَ: أَسَمِعْتَ أَبَاكَ يُحَدِّثُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي شَأْنِ سَاعَةِ الْجُمُعَةِ؟ قَالَ: قُلْتُ: نَعَمْ ، سَمِعْتُهُ
يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "هِيَ
مَا بَيْنَ أَنْ يَجْلِسَ الْإِمَامُ إِلَى أَنْ تُقْضَى الصَّلَاةُ" رواه مسلم

අඩු මුසා අල්-අෂ්අරී (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමාගෙන් අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු උමර් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා ජුමුආ දිනයෙ හි ඇති වේලාව පිළිබඳ අල්ලාහ්ගේ දුකයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) පවසා ඇති බවක් ඔබේ පියා කුමක් හෝ පවසා ඇත්තේ දැයි විමසුහ.

එයට එතුමා: එසේය. අල්ලාහ්ගේ දුක (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) කළ ප්‍රකාශයක ට මම සවන් දුනිමි. එම වේලාව ඉමාම් මින්බර් හි වාඩි වීම හා සලාතය ඉටු කර හමාර වීම අතර ය යැයි ඉබ්නු උමර් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා පිළිතුරු දුන්හ.

මුලාශ්‍රය: සහීන් මුස්ලිම් - 853

2. සිකුරාදා දින අසර් හි සිට මග්රිබ් දක්වා

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ "إِنَّ فِي الْجُمُعَةِ سَاعَةً لَا يُؤَافِقُهَا عَبْدٌ مُسْلِمٌ يَسْأَلُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فِيهَا خَيْرًا إِلَّا أَعْطَاهُ اللَّهُ إِيَّاهُ وَهِيَ بَعْدَ الْعَصْرِ"
رواه أحمد

නියත වශයෙන් ම සිකුරාදා දින වේලාවක් ඇත. එම වේලාව ට ආවේණික ව මුස්ලිම්වරයෙකු අල්ලාහ්ගෙන් අයැද සිටි විට එය අල්ලාහ් නොදී අතහරින්තේ නැත. එය අසර් වේලාව ට පසු වේලාව ය යැයි අල්ලාහ් ගේ

දුතයාණන් (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) පවසා සිටියහ.

වාර්තාකරු : අබ්බු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය : මුස්නද් අහ්මද්

අල්ලාහ් ගේ දුත නබි (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් පැවසූ බව අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු සලාම් (රළියල්ලාහු අන්හු) විසින් වාර්තා කරන ලදී.

නියත වශයෙන් ම සිකුරාදා දින වේලාවක් ඇත. එම වේලාවෙහි විශ්වාසවන්ත ගැත්තෙකු සලාතයන් ඉටු කර තම අවශ්‍යතාවන් ඉල්ලා සිටියේ නම් අල්ලාහ් එය ඉටු නොකර අත හැර දමන්නේ නැතැ යි තවීරාතයේ දැක ගත හැක යැයි අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු සලාම් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා පැවසූහ. ඉහත සඳහන් අයුරින් මම පැවසූ විට එය ඉතා සුළු වේලාවක් යැයි නබි (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ පෙන්වා දුන්හ.

අල්ලාහ් ගේ දුතයාණනි, ඔබ සත්‍යය ම කතා කළෙහි ය. සුළු වේලාවක් ද? ඒ කුමක් ද? යනුවෙන් ඇසුවෙමි. එය ට එම වේලාව සිකුරාදා දින දහවල් කාලයෙන් පසු වේලාවකි.

එය සලාතය සඳහා වූ වේලාව නොවේ දැයි පැවසුවෙමි.

එසේය, සැබැවින් ම විශ්වාසවන්ත ගැත්තෙකු සලාතය ඉටු කර අනෙක් සලාතය සඳහා බලාපොරොත්තුවෙන් වාඩි වී සිටීම ඔහු සලාතයේ සිටීම හා සමාන වේ.

මුස්නද් අහ්මද් 5/451 ඉබ්නු මාජා 1139. මෙම හදිසයන් මගින් සිකුරාදා අයදින ප්‍රාර්ථනාවන් පිළි ගනු ලබන සුළු වේලාව මෙය යැයි දැන ගත් උදවිය වේලාව අත පසු නොකරනු ඇත.

3. සුප්ප් කරන විට

මිනිසා ඉටු කරන දැහැම් කටයුතු වලින් වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ හා අල්ලාහ් ට ඉතා ප්‍රිය මනාප අවස්ථාව සුප්ප් ඉරියව්ව ය. සුප්ප් කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කළ බැවින් ෂෙයිතාන් ශාප කරනු ලැබ විසි කරනු ලැබිය. සුප්ප් හි අප අධික ව ප්‍රාර්ථනාවෙ හි නිරත වීමට උත්සාහ දැරිය යුතුයි.

නබි (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ මෙසේ ප්‍රකාශ කළහ.

عن ابن عباس رضي الله عنهما قال قال رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَلَا وَإِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَقْرَأَ الْقُرْآنَ رَاكِعًا أَوْ سَاجِدًا ، فَأَمَّا الرُّكُوعُ فَعَظُمُوا فِيهِ الرَّبُّ عَزَّ وَجَلَّ ، وَأَمَّا السُّجُودُ فَاجْتَهَدُوا فِي الدُّعَاءِ ، فَقَمِنُ أَنْ يُسْتَجَابَ لَكُمْ . رواه مسلم

දැන ගනු ! නියත වශයෙන් ම රුකුවෙ හි හා සුප්ප් හි අල්-කුර්ආන් කියවීම මට තහනම් කරන ලදී. රුකුවෙ හි නුඹලා අති ගෞරවනීය අති බලවත් පරමාධිපති ට ගරු බුහුමන් කරමින් තස්බිහ් කරහු. සුප්ප් හි අධික ව ප්‍රාර්ථනා

කිරීමට වෙර දරනු. ඔබ ගේ ප්‍රාර්ථනාවට පිළිතුරු සපයනු ලැබීමට එය ඉතා සුදුසු අවස්ථාව වේ.

වාර්තාකරු: ඉබ්නු අබ්බාස් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා
මූලාශ්‍රය: සහිත් මුස්ලිම් 479

4. අත්තනියියාත් අවසානයේ

සලාතයේ අත්තනියියාත් හි පවසනු ලබන සලාවත් ඉබ්‍රාහිමියියාට පසු ව සලාතයේ නිරත වන්නා තමන් කැමැති ප්‍රාර්ථනාවක් ඉල්ලා සිටිය හැක. කබ්‍ර් හි වේදනාව නිරයේ දඬුවම දජ්ජාල් ගේ අනර්ථකම් වැනි කරුණු වලින් ආරක්ෂාව පැතිය හැක. රසූලුල්ලාහි සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම් තුමාණෝ එසේ සිදු කරමින් සිටියහ.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِذَا فَرَّغَ أَحَدُكُمْ مِنَ التَّشَهُدِ الْآخِرِ ، فَلْيَتَعَوَّذْ بِاللَّهِ مِنْ أَرْبَعٍ: مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ ، وَمِنْ شَرِّ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ " رواه مسلم

ඔබ අතුරින් කිසිවෙකු හෝ සලාතයේ අවසන් අත්තනියියාතු පවසා අවසන් කළේ නම් කරුණු හතරක් සම්බන්ධයෙන් අල්ලාහ්ගෙන් ආරක්ෂාව පතන්න. නිරයේ

දඬුවමින් ද මිනී වළේ දඬුවමින් ද ජීවිත යේ මරණයේ ඇති වන පරීක්ෂණයන්ගෙන් ද දප්පාල් නම් අර්බුද කාරයාගේ අර්බුදයෙන් ද (ආරක්ෂාව පතන්න)

වාර්තාකරු : අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: මුස්ලිම්

5. උපවාසයෙන් මිදෙන වේලාවේ හි.

එක් ශ්‍රේෂ්ඨ ක්‍රියාවක් ඉටු කරන වේලාවය උපවාසයෙන් මිදෙන වේලාව. එම වේලාවේ හි ප්‍රාර්ථනාවන් පිළි ගනු ලැබේ. මේ සම්බන්ධයෙන් අනස් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා පහත සඳහන් අයුරින් වාර්තා කරයි.

عَنْ أَنَسِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " ثَلَاثُ دَعَوَاتٍ لَا تُرَدُّ: دَعْوَةُ الْوَالِدِ وَدَعْوَةُ الصَّائِمِ وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ "

තුන් ආකාරයේ ප්‍රාර්ථනාවන් ප්‍රතික්ෂේප කරනු නොලැබේ. එනම් පියෙකු ගේ ප්‍රාර්ථනා ව උපවාස ගීලය රකින්නෙකු ගේ ප්‍රාර්ථනාව හා මගියෙකු ගේ ප්‍රාර්ථනාව (වේ.)

වාර්තාකරු අනස් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා

මූලාශ්‍රය : සුනන් අල් බයිහකී 3/345, අහ්මද් ඉබ්නු හිබ්බාන්

6. හජ් වන්දනාවන් ඉටු කරනු ලබන ස්ථානයන් හි.

අරෆා, මජ්අරුල් හරාම්, සෆා, මර්වා, ජමිරතුල් උලා, චුස්තා, අකබා යන ස්ථාන හයක් ඇත. එම ස්ථානයන් හි නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා කිබ්ලා දෙසට හැරී ප්‍රාර්ථනා කළහ.

1. අරෆාවෙ හි රැඳී සිටින විට

ප්‍රාර්ථනාවන් පිළිගනු ලබන අවස්ථාවන්ගෙන් එකකි අරෆා දිනයෙහි අයදිනු ලබන ප්‍රාර්ථනාවන්. එදින ගැත්තන් ගේ පාපයන් සමා කරනු ලැබ තීරයෙන් නිදහස ඔවුන්ට පිරිනමනු ලබන්නේය යන අර්ථය ගැබ් වූ බොහෝ හදිසයන් සඳහන් ව ඇත.

عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ "خَيْرُ الدُّعَاءِ دُعَاءُ يَوْمِ عَرَفَةَ وَخَيْرُ مَا قُلْتُ أَنَا وَالنَّبِيُّونَ مِنْ قَبْلِي لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ" رواه الترمذي

ප්‍රාර්ථනාවෙන් උතුම් වනුයේ අරෆා දිනයේ ඉල්ලන ප්‍රාර්ථනාවයි. මා ද මට පෙර වූ නබි වරුන් ද පැවසූ දෑ හි ශ්‍රේෂ්ඨ වනුයේ.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

යැයි පැවසීමය.

වාර්තාකරු : අමර් ඉබ්නු ඡුඅයිබ් (රජියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: නිර්මදි 3585

2. මුස්දලිතාවෙ හි පිහිටා ඇති මෂඅරිල් හරාම් නම් ස්ථානයෙ හි.

සහිත් මුස්ලිම් හි (2/891) හදිස් මේ පිළිබඳ ව පවසා සිටින
විට දී

عن جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ: ثُمَّ رَكِبَ الْقُصُوءَ ،
حَتَّى أَتَى الْمَشْعَرَ الْحَرَامَ ، فَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ ، فَدَعَاهُ وَكَبَّرَهُ
وَهَلَّلَهُ وَوَحَّدَهُ ، فَلَمْ يَزَلْ وَاقِفًا حَتَّى أَسْفَرَ جِدًّا رَوَاهُ مُسْلِمٌ

මෂඅරුල් හරාම් වෙත පැමිණි නබි (සල්ලල්ලාහු
අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ කබිලා දෙස ට මුහුණ ලා
පාර්ථනා කර තක්බීර් තහ්ලීල් තව්හීද් ප්‍රකාශයන් පැවසූහ.
හිරු උදාව දක්වා බලාපොරොත්තුවෙන් සිටි හිරු උදාව ට
මද වේලාවක ට පෙර මිනා ව දෙස බලා පිටත් වූහ.

3. සභා මර්චා: මෙය හඳුනා ගත් උමිරා කරන
 උදවිය සෑයු නම් මද වේගයෙන් දිව යන
 ස්ථානයයි.

عن جَابِرِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ: أَبَدًا بِمَا بَدَأَ اللهُ
 بِهِ فَبَدَأَ بِالصَّفَا فَرَقِيَ عَلَيْهِ حَتَّى رَأَى الْبَيْتَ فَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ
 فَوَحَّدَ اللهُ وَكَبَّرَهُ وَقَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ
 الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ
 أَنْجَزَ وَعَدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ ثُمَّ دَعَا بَيْنَ
 ذَلِكَ قَالَ مِثْلَ هَذَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ رَوَاهُ مُسْلِمٌ

අල්ලාහ් කවර කරුණක් ගෙන ආරම්භ කළේ ද
 එමගින් මම ද ආරම්භ කරමි යැයි පවසා පසු ව සභාවෙන්
 ආරම්භ කර කඤ්ච දිස් වන තරමට එහි නැග කිබිලා
 දිශාවට මුහුණ ලා අල්ලාහ් ව ඒකීයභාවයට පත් කර
 තක්බීර් ද පවසා ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහු වන්දනු ලා ඡරික
 ලහු ලහුල් මුල්කු වලහුල් හම්දු වහුව අලා කුල්ලි ෂෙයිඉන්
 කදීර් ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහු වන්දනු අන්පස ව:දහු ව නසර
 අබ්දහු ව හදමල් අහ්දාබ වන්දනු යනුවෙන් ප්‍රකාශ කළහ.
 පසුව ඒ අතර පුර්ථනා ද කළහ. මෙලෙස තුන්වරක් පවසා
 සිටියහ.

වාර්තාකරු: ජාබර් (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: සහිත් මුස්ලිම් 4/888

4. හජ් හි ගල් විසි කරනු ලබන ජමරාත් නමින් හඳුන් වන ස්ථානයන් හි. එහි දී කරනු ලබන ප්‍රාර්ථනාවන් පිළි ගනු ලැබේ.

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا رَمَى الْجُمْرَةَ الَّتِي تَلِي مَسْجِدَ مِنِّي يَرْمِيهَا بِسَبْعِ حَصِيَّاتٍ يُكَبِّرُ كُلَّمَا رَمَى بِحَصَاةٍ ثُمَّ تَقَدَّمَ أَمَامَهَا فَوَقَفَ مُسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةِ رَافِعًا يَدَيْهِ يَدْعُو وَكَانَ يُطِيلُ الْوُقُوفَ رواه البخاري

මිනා මස්ජිදය ට අසලින් පිහිටා ඇති ජමරා නම් ස්ථානයන් ට අල්ලාහ් ගේ දූතයාණෝ ගල් විසි කළ විට ගල් කැට හතක් එය ට විසි කළහ. ගල් කැට විසි කරන සෑම අවස්ථාවක ම තක්බීර් පැවසූහ. පසු ව එහි ඉදිරිය ට පැමිණ කිබ්ලා දෙසට මුහුණ ලා තම දැන් ඔසවා ප්‍රාර්ථනා කළහ. මෙලෙස එතුමාණෝ දීර්ඝ වේලාවක් සිට ගෙන සිටියහ.

වාර්තාකරු: ඉබ්නු උමර් (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: බුහාරි 1751

මෙම හදිසයේ සඳහන් ව ඇති පරිදි පළමු වැනි දෙවැනි හා තුන් වැනි ජම්රාත් වලට ගල් ගසා දිගු වෙලාවක් ප්‍රාර්ථනාවේ හි නබි තුමාණන් නිරත වූ බව දකින්නට පුළුවන.

7. ලෙයිලතුල් කද්ර් රාත්‍රියෙහි

රමළාන් අවසන් කොටසෙහි ඔත්තේ දිනයන්හි ලෙයිලතුල් කද්ර් රාත්‍රිය මුණ ගැසිය හැක. එම රාත්‍රියන්හි ලෙයිලතුල් කද්ර් (යන මහිමයෙන් සපිරුණු රාත්‍රිය) ලබා ගැනීමට උත්සාහ දැරිය යුතු යැයි නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ අණ කළහ.

عن عائشة رضي الله عنها قالت قلت يا رسول الله أرأيت إن علمت أئى ليلة لييلة القدر ما أقول فيها قال: " قولي اللهم إنك عفوٌ كريمٌ تحبُّ العفوَ فاعفُ عني رواه الترمذي

وابن ماجه

ලෙයිලතුල් කද්ර් රාත්‍රිය කුමක් දැයි මම හඳුනා ගත්තෙමි නම් මා පැවසිය යුත්තේ කුමක් දැයි නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාගෙන් විමසා සිටියෙමි.

එය ට එතුමාණෝ අහෝ අල්ලාහ්! ඔබ සමාව ප්‍රිය කරන්නෙහි ය. මට සමාව දෙනු මැනව ! යැයි පවසන්නැයි පිළිතුරු දුන්න.

වාර්තාකරු : ආඉෂා රළියල්ලාහු අන්හු

මූලාශ්‍රය : නිර්මිදි 3513, ඉබ්නු මාජා 3850.

8. ආර්ලු සලාතයන් ට පසු ව

අත පසු කිරීමකින් තොරව ඉටු කළ යුතු එක් වගකීමකි අනිවාර්ය සලාතයන්. සලාතය අවසන් කොට අබණ්ඩ ව පැමිණෙන පාරායනයන් අවිරාද් දික්ර් යන දෑ ඉටු කිරීමෙන් පසු ව එක් ගැත්තෙකු ප්‍රාර්ථනාවෙ හි නිරත වීම අල්ලාහ් ට ඉතා ප්‍රියජනක කටයුත්තකි.

عَنْ أَبِي أَمَامَةَ ، قَالَ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ الدُّعَاءِ أَسْمَعُ قَالَ
"جَوْفَ اللَّيْلِ الْآخِرِ وَدُبْرَ الصَّلَوَاتِ الْمَكْتُوباتِ"

අබු උමාමා අබ්බාසි (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් වාර්තා කරන ලදී. අල්ලාහ් ගේ දුකයාණනි, දැඩි ලෙස ශ්‍රවණයට ලක් වන ප්‍රාර්ථනා ව කුමක් දැයි විමසන ලදී. එවිට එතුමාණෝ රාත්‍රියෙ හි අවසාන කොටසෙහි හා අනිවාර්ය ය සලාතයන් ට පසු ව පතනු ලැබීම ය යැයි පිළිතුරු දුන්න.

අනිවාර්ය සලාතයන් ට පසු ව ප්‍රාර්ථනාවේ හි නිරත වීම සම්බන්ධයෙන් ජනයා තම අවධානය අධික ලෙස යොමු කරනුයේ මේ හේතුවෙනි. මෙම මාතෘකාව සම්බන්ධයෙන් වූ කරුණු සලාතය ට පසු සාමූහික ප්‍රාර්ථනාව යන මාතෘකාව යටතේ ඔබ ට දැක ගත හැක.

9. අදාන් හා ඉකාමත් අතර වේලාව

අදාන් හා ඉකාමත් අතර පවතින වේලාව: මෙම වේලාවේ හි පතන ප්‍රාර්ථනාවන් පිළි ගනු ලැබේ.

මෙම වේලාව බොහෝ අය ට හිමි වෙයි. එබැවින් එම වේලාව ප්‍රයෝජනය ට ගැනීම පුරුද්දක් බව පත් කර ගත යුතුයි.

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ "الدُّعَاءُ لَا يُرَدُّ بَيْنَ الْأَذَانِ وَالْإِقَامَةِ" رواه احمد

والترمذي

අනස් ඉබ්නු මාලික් (රජියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් වාර්තා කරන ලදී. අදාන් හා ඉකාමත් අතර පතනු ලබන ප්‍රාර්ථනාවන් ප්‍රතික්ෂේප කරනු නොලැබේ.

මූලාශ්‍රය : අන්මද් 3 : 119,115 නිර්මද් 212

එබැවින් එම වේලාවෙහි ප්‍රාර්ථනාවෙහි නිරත විය යුතුයි.

මොවුන් ගේ ප්‍රාර්ථනාවන් පිළි ගනු ලැබේ.

ප්‍රාර්ථනාවන් පිළි ගනු ලබන අවස්ථාවන් අල්ලාහ් පිහිටුවා ඇති සේ ම ඇතැමුන් ගේ ප්‍රාර්ථනාවන් ඔහු පිළිගන්නේ ය. එනම් පියෙකු තම දරුවන් වෙනුවෙන් පතන ප්‍රාර්ථනාවන්

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ "ثَلَاثٌ دَعَوَاتٍ لَا تُرَدُّ: دَعْوَةُ الْوَالِدِ وَدَعْوَةُ الصَّائِمِ وَدَعْوَةُ

المُسَافِرِ" رواه البيهقي وابن حبان

ප්‍රාර්ථනාවන් තුනක් ප්‍රතික්ෂේප කරනු නොලැබේ. එනම් පියකු ගේ ප්‍රාර්ථනාව උපවාසය රකින්නෙකු ගේ ප්‍රාර්ථනාව හා මගියෙකු ගේ ප්‍රාර්ථනාව වේ.

වාර්තාකරු : අනස් (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය බයිහකී : 3-345, අන්මද් ඉබ්නු හිබ්බාන්

ඉබ්‍රාහිම් අලෙයිහිස් සලාම් තුමාණන් පවා

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي

පරමාධිපතියාණනි, මා හා මාගේ පරපුර සලාතය ඉටු කරන්නන් බව ට පත් කරනු මැනව ! (අල්-කුර්ආන් 14: 40) යැයි ප්‍රාර්ථනා කළහ.

1. පියෙකු ට දරුවන් පතන ප්‍රාර්ථනාව

මිනිසෙකු මිය ගිය පසු ව ඔහු ට ප්‍රයෝජනය ගෙන දෙන කරුණු වලින් එකකි ඔහුගේ දරුවන් ඔහු වෙනුවෙන් ඉටු කරන ප්‍රාර්ථනාවන්. මොවුන් ගේ ප්‍රාර්ථනාවන් පිළි ගනු ලැබේ.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ أَنْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِذَا مَاتَ ابْنُ آدَمَ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ: صَدَقَةٌ جَارِيَةٍ ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ"

رواه مسلم

ආදම් ගේ දරුවෙකු මිය ගිය විට කරුණු තුනක් හැර ඔහු ගේ සියලු ක්‍රියාවන් විසන්ධි වනු ඇත. සදාකර්මික දානය, ප්‍රයෝජනය ගෙන දෙන අධ්‍යාපනය හා ඔහු වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන දැහැමි දරුවෙක් යැයි නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ පැවසූහ.

වාර්තාකරු : අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය : මුස්ලිම් 1631

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: "تُرْفَعُ لِلْمَيِّتِ بَعْدَ مَوْتِهِ
 دَرَجَتُهُ. فَيَقُولُ: أَيُّ رَبِّ! أَيُّ شَيْءٍ هَذِهِ؟" فَيُقَالُ: "وَلَدُكَ
 اسْتَغْفَرَ لَكَ" رواه البخاري في الأدب المفرد

කෙනෙකු මිය ගිය පසු ව මිය ගිය අය ගේ
 නිලයන් උසස් කරනු ලැබේ. එවිට (මෙය දකින) ඔහු
 පරමාධිපතියාණනි, මේ කුමක් දැයි විමසයි. එවිට
 ඔබේ දරුවා ඔබ වෙනුවෙන් පවි සමාව අයදීමින්
 පාර්ථනා කළේය යැයි පවසනු ලැබේ.
 වාර්තාකරු: අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)
 මූලාශ්‍රය: අල්-අදබුල් මුල්රද්

2. මුස්ලිම්වරයෙකු සෙසු මුස්ලිම්වරුන් වෙනුවෙන් පතන පාර්ථනාවන්

තම සහෝදර මුස්ලිම්වරයා වෙනුවෙන්
 පාර්ථනා කරන ගැත්තෙකු ගේ පාර්ථනාවන් අල්ලාහ්
 පිළිගන්නේ ය.

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يَدْعُو لِأَخِيهِ بِظَهْرِ الْغَيْبِ ،
 إِلَّا قَالَ الْمَلَكُ: وَكَأَنَّكَ بِمِثْلٍ" رواه مسلم

කවර මුස්ලිම් ගැත්තෙකු හෝ වේවා තම සහෝදරයා ට ඔහු ඉදිරියේ නොමැති මොහොතක ඔහු වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කළේ නම්, ඔහු සමඟ සිටින මලක්වරයා එමෙන් ම ඔබට ද අත්වේවා ! යැයි පවසා සිටිනවාක් මිස නැත යැයි අල්ලාහ් ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ පැවසූහ.

වාර්තාකරු : අබු දර් (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: සහීෂ් මුස්ලිම් 2732.

3. අසාධාරණය අපරාධය ට ලක් වූ අය ගේ ප්‍රාර්ථනාව

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "ثَلَاثُ دَعَوَاتٍ مُسْتَجَابَاتٌ دَعْوَةُ الْمَظْلُومِ وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ وَدَعْوَةُ الْوَالِدِ عَلَى وَلَدِهِ" رواه ابو داود وابن ماجه و الترمذي

ප්‍රාර්ථනාවන් තුනක ට පිළිතුරු දෙනු ලැබේ. අපරාධය ට ලක් වූ අය ගේ ප්‍රාර්ථනාව, මගියෙකු ගේ ප්‍රාර්ථනාව පියෙකු තම පුතු වෙනුවෙන් පතන ප්‍රාර්ථනා ව යන්න වේ.

වාර්තාකරු: අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: අබු දාවුද් 1536, ඉබ්නු මාජා 3862 හා නිර්මදි 1905.

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعَثَ مُعَاذَ بْنَ جَبَلٍ إِلَى الْيَمَنِ فَقَالَ "اتَّقِ دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ ، فَإِنَّهُ لَيَسَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَ اللَّهِ حِجَابٌ" رواه مسلم

අල්ලාහ් ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා මුආද් ඉබ්නු ජබල් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා ව යමන් දේශය ට දූතයෙකු ලෙස යැවූ අවස්ථාවේ එතුමා මෙසේ ප්‍රකාශ කළහ. ඔබ අපරාධ කරනු ලැබුවන් ගේ ප්‍රාර්ථනාව ට බියවන්න. හේතුව එය හා අල්ලාහ් අතර කිසිදු තිරයක් නොපවතින බැවිනි.

වාර්තාකරු: ඉබ්නු අබ්බාස් (රළියල්ලාහු අන්හුමා)

මූලාශ්‍රය: මුස්ලිම්.

4. හජ් හෝ උම්රා ඉටු කරන්නන්ගේ ප්‍රාර්ථනාව

عَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْغَازِي فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْحَاجُّ وَالْمُعْتَمِرُ وَقَدْ دَعَاهُمْ فَأَجَابُوهُ وَسَأَلُوهُ فَأَعْظَاهُمْ" رواه ابن ماجه

අල්ලාහ් ගේ මාර්ග යේ සටන් වදින සටන්කාමියා හප් වන්දනා ඉටු කරන්නා හා උම්රා ඉටු කරන්නා අල්ලාහ් ගේ ආගන්තුකයන් ය. අල්ලාහ් ඔවුන් ව කැඳවුවේ ය. එය ට ඔවුහු ප්‍රතිචාර දැක්වූහ. තව ද ඔවුහු ඔහුගෙන් ඉල්ලා සිටියහ. එබැවින් ඔවුනට ඔහු පිරිනැමුවේ ය යනුවෙන් නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාගෙන් පැවසූහ.

වාර්තාකරු : ඉබ්නු උමර් (රජියල්ලාහු අන්හුමා)

මූලාශ්‍රය: ඉබ්නු මාජා 2893

5. ජිහාදයේ නිරත වන්නා පතන ප්‍රාර්ථනාව

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ثِنْتَانِ لَا تُرَدَّانِ ، أَوْ قَلَّمَا تُرَدَّانِ الدُّعَاءُ عِنْدَ النَّدَاءِ ، وَعِنْدَ الْبَاسِ حِينَ يُلْحِمُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا" رواه ابو داود والحاكم

සහල් ඉබ්නු සෑද් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් වාර්තා කරන ලදී. නබී (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ මෙසේ ප්‍රකාශ කළහ.

පාර්ථනාවන් දෙකක් ප්‍රතික්ෂේප කරනු නොලැබේ. ඒවා නම් සලාතය සඳහා කැඳවනු ලබන අවස්ථාවේ පතන පාර්ථනාව, යුදමය අවස්ථාවේ පිරිස අනෙක් පිරිස සමඟ ගැටෙන අවස්ථාවේ පතන පාර්ථනාව යනුවෙන් පැවසූහ.

වාර්තාකරු : සහල් ඉබ්නු සෑද් (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: සුනන් අබු දාවුද් 3540, හාකිම්.

දුෂ්කර අවස්ථාවන් හි
තමන් ගේ විනාශය සඳහා
ප්‍රාර්ථනා කළ හැකි ද?

මිනිසා මෙලොවෙ හි සතුවිත් ජීවත් විය යුතුය. තමන් ට හිමි වූ දෑ වෙනුවෙන් කෘතවේ දී වී ජීවත් වීම මුස්ලිම්වරයෙකු ගේ ගුණාංගයකි. දුෂ්කරතාවන් දරා ගනිමින් උද්වේගය ට පත් නොවී ඉවසීම විශ්වාසවන්තයෙකු ගේ මහත් ගුණාංගයකි. එමගින් ඔහු ස්වර්ගය ට අයත් කෙනෙකු වන්නේ ය.

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ
وَالْأَنْفُسِ وَالشَّمْرِتِ وَبَشَرِ الصَّابِرِينَ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ
قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رُجْعُونَ

(විශ්වාස කළවුනි) බියෙන් ද, සාගින්නෙන් ද, ධන සම්පත්, ආත්මාවන් හා බවහෝගයන් අඩු කරමින් ද සැබැවින් ම අපි නුඹලා ව පරීක්ෂණය ට ලක් කරන්නෙමු. (නබිවරය මෙම පරීක්ෂණයන් තුළින් ඇති වන දුෂ්කරතාවන්) ඉවසා දරා ගන්නන් ට නුඹ සුඛාරංචි දන්වා සිටිනු. පරීක්ෂාවන් ට ලක් වූ මොවුන ට කවර දුෂ්කරතාවක් පැමිණිය ද සැබැවින් ම අල්ලාහ් වෙනුවෙන් ම සිටින්නෙමු. තව ද සැබැවින් ම අපි ඔහු වෙත ම නැවත යොමු වන්නන් වෙමු. (අල්-

කුර්ආන් 2:155,156) යනුවෙන් විශ්වාසවන්ත ශීන්සිලිබඳ ව අල්ලාහ් සඳහන් කරන්නේ ය.

එබැවින් ඉවසීම යන ගුණාංගය පිළිපදිමින් ජීවත් නොවී ඇති වන දුෂ්කරතා අවස්ථාවන් හි තමන් ට එරෙහි ව තමන් ගේ විනාශය වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා නොකළ යුතුය. ඉක්මන් වී එවැනි ප්‍රාර්ථනාවක නිරත වීම තමන් ට හානිදායක ප්‍රති විපාක හිමි කර දෙනු ඇති බව අප වටහා ගත යුතුය. මැනවින් සිතා බලා ක්‍රමවත් අයුරින් තම අවශ්‍යතාවන් ඉල්ලා සිටිය යුතුය. තමන් ට යම් හානියක් ඇති වන බව දුටුවේ නම් අල්ලාහ්ගෙන් ආරක්ෂාව පැතිය යුතුය. එසේ සිදු නොකර ඉක්මන් වී තමන් ට හානිදායක වන පරිදි ප්‍රාර්ථනා කිරීම තහනම් කරනු ලැබුවකි. මිනිසා ඉක්මන් ස්වභාවයන් යුත්තෙකු බව අල්-කුර්ආන් පවසා සිටියි.

وَيَدْعُ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا

යහපත පතමින් මිනිසා ප්‍රාර්ථනා කරන අයුරින් ම (ඇතැම් විට නොදැනුවත් කමින්) අයහපත පතමින් ද ප්‍රාර්ථනා කරන්නේ ය. (හේතුව) ඔහු (ස්වභාවයෙන් ම ඉවසීම අහිමි කර ගනිමින්) ඉක්මන් වන්නෙකු ව සිටියි.

(අල්-කුර්ආන් 17:11)

عَنْ جَابِرِ سِرْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي غَزْوَةِ
 بَطْنِ بُوَاطٍ ، وَهُوَ يَطْلُبُ الْمَجْدِيَّ بْنَ عَمْرِو الْجُهَنِيِّ ، وَكَانَ
 النَّاضِحُ يَعْتَقِبُهُ مِنَّا الْخُمْسَةَ وَالسَّتَّةَ وَالسَّبْعَةَ ، فَدَارَتْ عُقْبَةُ
 رَجُلٍ مِنَ الْأَنْصَارِ عَلَى نَاضِحٍ لَهُ ، فَأَنَاحَهُ فَرَكَبَهُ ، ثُمَّ بَعَثَهُ
 فَتَلَدَّنَ عَلَيْهِ بَعْضُ التَّلَدَّنِ ، فَقَالَ لَهُ : شَأْنُ ، لَعَنَكَ اللَّهُ ، فَقَالَ
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ هَذَا اللَّاعِنُ بَعِيرُهُ؟ قَالَ :
 أَنَا ، يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ : انزِلْ عَنْهُ ، فَلَا تَصْحَبْنَا بِمَلْعُونٍ ، لَا
 تَدْعُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ ، وَلَا تَدْعُوا عَلَى أَوْلَادِكُمْ ، وَلَا
 تَدْعُوا عَلَى أَمْوَالِكُمْ ، لَا تُؤَافِقُوا مِنَ اللَّهِ سَاعَةً يُسْأَلُ فِيهَا
 عَطَاءٌ ، فَيَسْتَجِيبُ لَكُمْ . رواه مسلم

ජාබර් (රජයල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් වාර්තා
 කරන ලදී. ඔතත් බුවාත් නම් යුද්ධයෙහි සහභාගී
 වීමට නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා
 සමඟ අපි ද ගියෙමු. අල්-මජ්දී ඉබ්නු අමර් අල්-ජුහනී
 නමැත්තා ව නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්)
 තුමාගෙන් සොයමින් සිටියහ. ජලය රැගෙන එන
 ඔටුවාට පසුපසින් අප අතරින් 5,6,7 දෙනෙකු පමණ
 පැමිණියෙමු. අන්සාර්වරුන්ට අයත් උක්බා ගේ වාරය

පැමිණියේ ය. එම ඔටුවා ව නැමෙන්න ට සලස්වා එහි නැග (එම ඔටුවා ව) දැක්කුවේ ය. එය ගමන් කරන්න ට ආරම්භ කළේය. මදක් ප්‍රමාද විය. (උක්බා ආවේගයට පත් වී) ඔබ ව අල්ලාහ් ශාප කරන්නවා ! යැයි පැවසීය.

එය ඇසූ නබි (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ තම ඔටුවා ට ශාප කළේ කවුදැයි විමසා සිටියහ. අල්ලාහ් ගේ දූතයාණනි, මම යැයි උක්බා පැවසුවේය. විගස නබි (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා එම මිනිසා ට ඉන් බසිනු යැයි පවසා ශාප කරන ලද දෙයක් සමඟ ඔබ අප සමඟ නොපැමිණෙන්නැයි පවසා සිටියහ. පසු ව ඔබ ට එරෙහි ව ප්‍රාර්ථනා නොකරන්න. තව ද ඔබ ගේ දරුවන් ට එරෙහි ව ප්‍රාර්ථනා නොකරන්න. තව ද ඔබ ගේ වස්තුව ට එරෙහි ව ප්‍රාර්ථනා නොකරන්න. (ඇතැම් විට) ඔබ විසින් පතනු ලබන දෑ අල්ලාහ් අබියස පිළි ගනු ලැබීම ට සමගාමී ව විය හැක. එවිට පිළිගන්න ට පුළුවන යැයි පැවසූහ.

මූලාශ්‍රය: ජාබ්ර් (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය : මුස්ලිම්

ඉහත සඳහන් හදිසයන් හි මෙලෙස ශාපය ගෙන දෙන අයුරින් ප්‍රාර්ථනාවන් හි නිරත නොවිය යුතු යැයි පැහැදිලි වෙයි. එබැවින් අප ගේ අඹු දරුවන් ට යහපත් ජීවිතයක් ලැබීමටත් අල්ලාහ් අප ට පිරිනැමූ

දෑ විනාශ නොවී පැවතීමටත් ප්‍රාර්ථනා කරමු. ඔවුන් අතර දකින යම් ක්‍රියාවක් සඳහා කෝපය ට පත් ව ඔවුන ට ශාප නොකර ඉතා ආදරයෙන් හැඩ ගස්වා යහපත් ජීවිතයක් උදෙසා ප්‍රාර්ථනා කරමු.

ඉස්තීහාරා ප්‍රාර්ථනාව

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَخِيرُكَ بِعِلْمِكَ ، وَأَسْتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِكَ ، وَأَسْأَلُكَ
 مِنْ فَضْلِكَ الْعَظِيمِ ، فَإِنَّكَ تَقْدِرُ وَلَا أَقْدِرُ ، وَتَعْلَمُ وَلَا
 أَعْلَمُ ، وَأَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ، اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا
 الْأَمْرَ - وَيُسَمِّي حَاجَتَهُ - خَيْرٌ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ
 أَمْرِي ، فَاقْدُرْهُ لِي وَيَسِّرْهُ لِي ثُمَّ بَارِكْ لِي فِيهِ ، وَإِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ
 أَنَّ هَذَا الْأَمْرَ شَرٌّ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ أَمْرِي ،
 فَاصْرِفْهُ عَنِّي وَاصْرِفْني عَنْهُ وَاقْدِرْ لِي الْخَيْرَ حَيْثُ كَانَ ثُمَّ
 أَرْضِنِي بِهِ.

යා ! අල්ලාහ්, ඔබගේ ප්‍රඥාව තුළින් ඔබගෙන් යහපත පතමි. ඔබ ගේ ශක්තිය තුළින් ශක්තිය පතමි. තව ද ඔබෙන් ඔබ ගේ මහත් වූ භාග්‍යය පතමි. හේතුව ඔබ ශක්තිය ඇත්තා ය. මට කිසිදු ශක්තියක් නොමැත. තව ද ඔබ මැනවින් දන්නෙහි ය. නමුත් මම කිසිවක් නොදනිමි. ඔබ ගුප්ත දෑ සියල්ල මැනවින් දන්නා ය. යා අල්ලාහ්! මෙම ක්‍රියාව (තමන් නිරත වන්න ට යන ක්‍රියාව සඳහන්

කොට) මටත් මාගේ දහමටත් මාගේ ජීවිතයටත් මාගේ
 ක්‍රියාවේ අවසානයටත් (මෙලෙස එකතු කොට පැවසිය
 හැක.) මාගේ ක්ෂණික හෝ ප්‍රමාද වූ ක්‍රියාවටත් යහපතක්
 යැයි ඔබ දන්නේ නම් එය මාගේ ඉරණමෙහි එකතු කරනු
 මැනව ! තවද එය මට පහසු කරනු මැනව ! පසු ව එහි
 අභිවාද්ධිය ලබා දෙනු මැනව ! නමුත් මෙම ක්‍රියාව (තම
 ක්‍රියාවේ හි නම පවසමින්) මටත් මාගේ දහමටත් මාගේ
 ජීවිතයටත් මාගේ ක්‍රියාවේ අවසානයටත් (මෙලෙස එකතු
 කොට පැවසිය හැක.) මාගේ ක්ෂණික හෝ ප්‍රමාද වූ
 ක්‍රියාවටත් අයහපත් යැයි ඔබ දන්නේ නම් එය මගෙන්
 ඉවත් කරනු මැනව ! එයින් මා හරවනු මැනව. තව ද එය
 මාගේ ඉරණමෙහි යහපතක් බවට පත් කරනු මැනව ! එය
 කෙසේ පිහිටා තිබුණ ද පසු ව එහි මට තෘප්තිය ඇති
 වන්නාක් සේ පත් කරනු මැනව ! මූලාශ්‍රය: 7 වැනි වෙළුම
 162 වැනි පිටුව

දික්ඊ හා දුආ

දික්ඊ යනු අල්ලාහ් ව මෙනෙහි කිරීමයි. අල්ලාහ්ට හිමි අලංකාර නාමයන් ගුණාංගයන් ගෙන හැර පා ඔහු ව ප්‍රශංසා කොට පිවිතුරු කිරීම මෙය පෙන්වා දෙන්නේ ය. ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහු යනුවෙන් පවසා අල්ලාහ් ව ඒකීයත්වය ට පත් කොට ඔහු පිරිනැමූ දෑ වෙනුවෙන් අල්හම්දු ලිල්ලාහ් යනුවෙන් පවසා ඔහුට ම සියලු ප්‍රශංසා පුද කිරීමත් පුදුම සහගත දෙයක් දැක හෝ ලබා මාෂා අල්ලාහ් යනුවෙන් පවසා අල්ලාහ් ට නොගැළපෙන දැයින් පිවිතුරු කොට සුබ්භානල්ලාහ් යනුවෙන් පැවසීමත් යන සියල්ල දික්ඊ යන පදයට අන්තර්ගත වෙයි. දේව විශ්වාස වන්තයින් කවදත් අල්ලාහ් ව සියලු අවස්ථාවන් හි සිහිපත් කිරීම තමන් ගේ යුතුකම වෙයි.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

විශ්වාස කළවුන්, නුඹලා අල්ලාහ් ව අධික ව සිහිපත් කරමින් මෙනෙහි කරනු ! තව ද ඔහු ව උදේ සවස පිවිතුරු කරනු ! (අල්-කුර්ආන් 33: 41-42)

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا
سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

(ඥානය ඇති) ඔවුහු කවරහු ද යත් සිට ගත් තත්ත්වයෙන් ද හිඳ ගත් තත්ත්වයෙන් ද තමන් පැත්තකට ඇල වූ තත්ත්වයෙන් ද අල්ලාහ්ව මෙතෙහි කරමින් අහස් හා මිනිතලය මැවීම පිළිබඳ ව ගැඹුරින් සිතා බලා අපගේ පරමාධිපතියාණනි, ඔබ මෙය අර්ථ විරහිත ලෙස නොමැව්වෙහි ය. සියලු අති පිවිතුරුතාවන් ඔබටම ය. එබැවින් නිරයේ දඬුවමින් අප ව ආරක්ෂා කරනු මැනව. (අල්-කුර්ආන් 3:191)

එබැවින් දෙවියන් මෙතෙහි කිරීම යනු සෑම කෙනෙකුගෙන් ම උදා විය යුතු කරුණකි. එය නොමැත්තා මළ මිනියක් මෙනි.

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ التَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَثَلُ الَّذِي يَذُكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِي لَا يَذُكُرُ رَبَّهُ، مَثَلُ

الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ" رواه البخاري

තම පරමාධිපති ව සිහිපත් කරන්නෙකු ට හා සිහිපත් නොකරන්නෙකු ට උපමාව ජීවතුන් අතර සිටින්නෙකු හා මිය ගිය අයෙකු මෙනි යනුවෙන් නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ පැවසූහ. වාර්තාකරු: අබු මුසා අල්-අෂ්අරි (රළියල්ලාහු අන්හු) මූලාශ්‍රය: බුහාරි

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، قَالَ: "كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ ، ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ ،

حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ، سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ
 الْعَظِيمِ ” رواه البخاري و مسلم

වදන් දෙකක් ඇත. ඒ දෙක දිව ට ඉතා පහසු ය. මිසාන් හෙවත් තරාදියෙහි ඉතා බරැති ය. කරුණාහරිතයාණන් ට ඉතා ප්‍රිය මනාප ය. එනම් සුඛිභානල්ලාහි වච්ඡමදිහි සුඛිභානල්ලාහිල් අළීමි යනුවෙන් අල්ලාහ්ගේ දූතයාණෝ (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) පැවසූහ.

වාර්තාකරු: අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: සහීහුල් බුහාරි, මුස්ලිම්

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَكْثَرُ مَا مِنْ قَوْلٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ". رواه أحمد

ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ් යන ප්‍රකාශය වැඩි වැඩියෙන් පවසන්න යනුවෙන් අල්ලාහ් ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ පැවසූහ.

වාර්තාකරු : අබු හුරෙයිරා රළියල්ලාහු අන්හු

මූලාශ්‍රය: මුස්නද් අහ්මද්

අල්-කුර්ආන් වැකි හා සිය ගණනින් හදිස් දෙවියන් මෙතෙහි කිරීමෙහි මහිමයන් පිළිබඳව ඉදිරිපත් කොට ඇත. ඒවා අද විවිධ භාෂාවන් ට පරිවර්තනය ද කොට ඇත. දික්ඊ යනු එක් තනි නැමදුමකි. එ සඳහා ම වෙන් වූ සීමාවන් පිළිපදිමින් එය ඉටු කළ යුතුය.

එලෙස ම දුභා යන නැමදුමක් ඉටු විය යුතුය. දේව ගැත්තෙකු තම අවශ්‍යතාවන් සපුරා ගැනීම ට සර්ව බලධාරී අල්ලාහ් ට කන්තලවී කර අයැද සිටීම අදහස් කරයි. ඔහු පමණක් නමදින ගැත්තා ඔහුගෙන් පමණක් උදව් පැතිය යුතුය. අල්ලාහ් හැර වෙනත් කිසිදු ශක්තියක් නොමැති බවත් ඔහුගෙන් කිසිවක් ලබා ගැනීම ට අතරමගියෙකු අවශ්‍ය නොවන බවත් විශ්වාස කොට ජීවත් විය යුතුය. එය කෙසේ සිදු කළ යුත්තේ ද යන්න ට සීමාවන් ඇත. ඒ පිළිබඳවත් අප දැන සිටිය යුතුය. නැමදුම් වලට අදාළ සියලු ප්‍රාර්ථනාවන් හදිස් ග්‍රන්ථ වල සඳහන් ව ඇත. අද ඒවා ද පරිවර්තනය කොට විවිධ භාෂාවන්ගෙන් දැක ගත හැක.

අල්-මවිසුරාත් යනුවෙන් අල්-කුර්ආන් හි ප්‍රාර්ථනාවන් යනුවෙන් ද තවත් බොහෝමයක් ද ඇත. ඒවා අතුරින් හිස්නුල් මුස්ලිම් යන පොත් පිංවය ගොනු කරනු ලැබූ ප්‍රාර්ථනාවන් සාධක සහිත ව සංස්කරණය කරනු ලැබ ඇත. ජනතාව ඉතා කැමැත්තෙන් භාවිත කරන දෙයක් බව ට පත් ව ඇත. අල්-කුර්ආන් හා අල්-හදීස් හි පැමිණ ඇති ප්‍රාර්ථනාවන් හි කිසිදු අඩුවක් හෝ ව්‍යාකූල භාවයක් හෝ වරදක් හෝ නොමැත. එහි යමක් අන්තර්ගත කළ නොහැක. එසි සිදු නොකළ යුතුය. එහි ඇති දෑ එලෙසින් ම පාරායනය කළ යුතුය. එබැවින් මවිසුරාත් පාරායනය කරන මෙන් විද්වතුන් පවසා සිටිනුයේ. අල්-කුර්ආනයේ හා හදීස් හි සඳහන් සියල්ල අල්ලාහ් විසින් හඳුන්වා දෙනු ලැබූ දෑය. හේතුව

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ

ඔහු තමන් කැමති පරිදි කිසිවක් ප්‍රකාශ කළේ නැත. මෙය ඔහු ට වහී මගින් දන්වා සිටි දෑ හැර වෙන කිසිවක් නොවේ.

(අල්-කුර්ආන් 53:3,4) යනුවෙන් අල්ලාන් පවසා සිටියි.

ප්‍රාර්ථනාවන් සහාබිවරු නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාගෙන් ඉගෙන කට පාඩම් කර ගෙන ඇති බවට ඉතිහාසය දන්වා සිටියි.

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعَلِّمُنَا الْإِسْتِخَارَةَ فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا ، كَمَا يُعَلِّمُنَا السُّورَةَ مِنَ الْقُرْآنِ رواه البخاري

කුර්ආනයේ ඇති සුරාන්වන් උගන්වා දුන් අයුරින් සියලු කටයුතු වල දී එහි යහපත පතා ඉස්තිහාරා කිරීම අල්ලාන් ගේ දුතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) අප ට ඉගැන්වූහ.

වාර්තාකරු: ජාබිර් (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: සහීහුල් බුහාරි 1162

තමන්ට ම කියා ප්‍රාර්ථනාවක් සුදානම් කර ගනිමින් ප්‍රාර්ථනා කළ හැක. නමුත් එහි වැකි වල අන්තර් ගත කරුණු වලට වඩා අල්ලාන් හා අල්ලාන් ගේ දුතයාණන් ගේ වැකි වල අන්තර්ගත ව ඇති කරුණු ඉතා ගැඹුරු අදහස් ඇති බව කිසිවෙකු ට ප්‍රතික්ෂේප කළ නොහැක.

عَنْ أَنَسٍ ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، عَادَ رَجُلًا
 مِنَ الْمُسْلِمِينَ قَدْ خَفَتَ فَصَارَ مِثْلَ الْفَرَخِ ، فَقَالَ لَهُ رَسُولُ
 اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: هَلْ كُنْتَ تَدْعُو بِشَيْءٍ أَوْ تَسْأَلُهُ
 إِيَّاهُ؟ قَالَ: نَعَمْ ، كُنْتُ أَقُولُ: اللَّهُمَّ مَا كُنْتُ مُعَاقِبِي بِهِ فِي
 الْآخِرَةِ ، فَعَجَّلْهُ لِي فِي الدُّنْيَا ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "سُبْحَانَ اللَّهِ لَا تَطِيفُهُ - أَوْ لَا تَسْتَطِيعُهُ - أَفَلَا
 قُلْتَ: اللَّهُمَّ آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً ، وَقِنَا
 عَذَابَ النَّارِ" قَالَ: فَدَعَا اللَّهُ لَهُ ، فَشَفَاهُ. رواه مسلم

රෝගාතුරව සිටි මිනිසෙකු ගේ සුව දුක් විමසීම සඳහා අල්ලාහ් ගේ දූතයාණෝ (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) ගියහ. ඔහු ඉතා මලානික ව කෙසහ සිරුරක් සහිත ව සිටිනු දැක ගන්න ට ලැබීණ.

එම මිනිසා දෙස බලා අල්ලාහ් ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ ඔබ කිසියම් හෝ ප්‍රාර්ථනාවක් ඇයද සිටියෙහි ද? යැයි විමසූහ. එසේය මම පරමාධිපතියාණනි, ඔබ මා පරලොව දඬුවම් කිරීම ට සිටින දෑ මෙලොවෙහි ම ලබා දෙනු මැනව ! යැයි පැතු වෙමි යැයි පැවසුවේය. එය ඇසූ අල්ලාහ් ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) සුබ්හානල්ලාහ් ඔබ ට එය දරා ගත නොහැක. එසේ

නොමැතිනම් ඔබ එය ට ශක්තිය නොදරන්නෙහි ය යැයි පවසා ඔබ ඇයි

اللَّهُمَّ آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً ، وَقِنَا عَذَابَ

النَّارِ

දෙවියනි මෙලොව යහපත ද මතු ලොව යහපත ද පිරිනමා නිරා ගින්නෙහි වේදනාවෙන් මා ආරක්ෂා කරනු මැනව ! ප්‍රාර්ථනා කරන්න ට නිබුණා නොවේ දැයි විමසුහ. එම පුද්ගලයා එලෙස ප්‍රාර්ථනා කළේය. සුවය ලැබිණ.

වාර්තාකරු : අනස් (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: සහිත් මුස්ලිම් 2688

ම:සුරාත් ලෙස පැමිණ ඇති දික්ඊ දුආ කිසිදු වෙනසකින් තොරව එලෙස ම පිහිටිය යුතුය යනුවෙන් සභාඛිවරු ප්‍රිය කළහ.

عَنْ نَافِعٍ ، أَنَّ رَجُلًا عَطَسَ إِلَى جَنْبِ ابْنِ عُمَرَ ، فَقَالَ:

الْحَمْدُ لِلَّهِ ، وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ قَالَ ابْنُ عُمَرَ: وَلَيْسَ

هَكَذَا عَلَّمَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، عَلَّمَنَا أَنْ

نَقُولَ: الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ رواه الترمذي

ඉබ්නු උමර් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා ඉදිරියේ මිනිසෙකු ට කිඹුහුමක් ගියේය. අල්හමදු ලිල්ලාහ් වස්සලාමු අලා රසූලිල්ලාහ් යනුවෙන් පැවසුවේය.

ක්ෂණික ව ඉබ්නු උමර් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා එම මිනිසා ට අල්ලාහ් ගේ දූත (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) අප ට මෙලෙස ඉගැන්වූයේ නැත. කිඹුහුම් ගිය අය අල්හම්දු ලිල්ලාහි අලා කුල්ලි භාලින් යනුවෙන් පැවසිය යුතුයි යනුවෙන් ඉගැන්වූයේ යැයි පැවසිය.

වාර්තාකරු : ඉබ්නු උමර් (රළියල්ලාහු අන්හුමා)

මූලාශ්‍රය: නිර්මිදි 2738

ඒ සමඟ ම සම්බන්ධ කරමින් නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා කෙරෙහි සලවාත් නොපැවසුවේ යැයි පවසා සිටිය. එබැවින් ම:සුරාත් කට පාඩම් කර ගෙන පාරායනය කළ යුතුය. එමගින් අප ගේ අවශ්‍යතාවන් හිමි කර ගනිමු.

ප්‍රාර්ථනා කිරීමේ හි විනය

ප්‍රාර්ථනා කිරීම තුළින් කෙනෙකු ට තම අවශ්‍යතාවන් ලබා ගත හැකිය. තමන් ට අකමැති දෙයක් වළක්වා ගත හැකිය. තමන් ට අවශ්‍ය සියලු දෑ ලබා ගැනීමට ප්‍රාර්ථනාවේ හි නිරත විය යුතුය. එය මෙලොව ජීවිතය හා සම්බන්ධව විය හැක. නැතිනම් එසේ නොවන්නට ද පුළුවන.

මෙලොව ජීවිතය හා සම්බන්ධ යමක් ඉල්ලා එය ලැබුණේ නම් ඔහු ගේ සතුට ට සීමාවක් නැති තරම් ය යැයි කිව හැක. ඇතැම් විට අප අයදින ප්‍රාර්ථනාව තුළින් යම් තීරණයක් නොදුටුවේ නම් අපි දුකට පත් වන්නෙමු. ප්‍රාර්ථනාවේ හි නිරත වන්නා කිසි විටක පාඩු නොවිඳිනු ඇතැයි අප විශ්වාස කළ යුතුය. ප්‍රාර්ථනාවන් පිළි ගනු ලබන්න ට කිසිදු බාධකයක් නොමැති විටෙක යහපත් අවසානයක් අප ට බලාපොරොත්තු විය හැක.

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَدْعُو بِدَعْوَةٍ لَيْسَ فِيهَا إِثْمٌ ، وَلَا قَطِيعَةٌ رَحِمٍ ، إِلَّا أَعْطَاهُ اللَّهُ بِهَا إِحْدَى ثَلَاثٍ: إِمَّا أَنْ تُعَجَّلَ لَهُ دَعْوَتُهُ ، وَإِمَّا أَنْ يَدَّخِرَهَا لَهُ فِي الآخِرَةِ ، وَإِمَّا أَنْ يَصْرِفَ عَنْهُ مِنَ السُّوءِ مِثْلَهَا" قَالُوا: إِذَا نُكِّرُ ، قَالَ: اللَّهُ أَكْثَرُ رَوَاهُ أَحْمَدُ

මුස්ලිම්වරයෙකු පාප අරමුණකින් හෝ ලේ නැකම බිඳ දැමීමෙන් තොරවූ ප්‍රාර්ථනාවක් අයැද සිටියේ නම්

ඔහුට තුනෙන් එකක් අල්ලාහ් පිරිනමයි. ඔහු ගේ ප්‍රාර්ථනයට ඉතා ඉක්මණින් ම පිළිතුරු සපයයි. නැතිනම් ඒ වෙනුවට මතු ලොව යමක් පිරිනැමීම සඳහා (එම ප්‍රාර්ථනාවෙහි) පැතු දෑ රැස් කොට තබා ගනීයි. එසේත් නොමැති නම් ඔහුට සිදු වන්නට නියමිත යම් කිසි හානියක් වළක්වයි යනුවෙන් පැවසූ විට අනුගාමිකයෝ එසේ නම් අපි අධික ව පතන්නෙමු යැයි පැවසුවෝය. එයට නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ (පතන්න) අල්ලාහ් වැඩි වැඩියෙන් ලබා දෙන්නා වේ යැයි පැවසූහ.

වාර්තාකරු: අබු සර්ද් අල්-කුද්රි

මූලාශ්‍රය: අහ්මද් 3/210

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ لَا يَزَالُ يُسْتَجَابُ لِلْعَبْدِ مَا لَمْ يَدْعُ بِإِثْمٍ أَوْ قَطِيعَةٍ رَحِمَ مَا لَمْ يَسْتَعْجِلْ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الْإِسْتِعْجَالُ قَالَ يَقُولُ قَدْ دَعَوْتُ وَقَدْ دَعَوْتُ فَلَمْ أَرَ يَسْتَجِيبُ لِي فَيَسْتَحْسِرُ عِنْدَ ذَلِكَ وَيَدْعُ الدُّعَاءَ رَوَاهُ الْمُسْلِمُ

පාප ක්‍රියාවන් කිරීමට හෝ ලේ ඥාතීත්වය බිඳ දැමීමට හෝ ප්‍රාර්ථනා නොකර ඉක්මන් නොවී සිටින තාක් කල් ගැත්තා ගේ ප්‍රාර්ථනාවට පිළිතුරු සපයනු ලැබේ. යනුවෙන් අල්ලාහ් ගේ දූතයාණෝ (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ පැවසූහ. අල්ලාහ් ගේ දූතයාණනි,

ඉක්මන් වීම යනු කුමක් දැයි විමසනු ලැබූ විට මම පැතුවෙමි මම පැතුවෙමි නමුත් මට පිළිතුරු ලැබෙන බවක් මම නොදකිමි යැයි පවසා පසු ව උදාසීනත්වය ට පත් ව ප්‍රාර්ථනා කිරීම අත හැර දමයි යැයි පැවසූහ.

වාර්තාකරු: අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: මුස්ලිම්

ප්‍රාර්ථනා කරන්නා පහත සඳහන් විනයන් අනුගමනය කළ යුතුය.

1. ප්‍රාර්ථනා කරන විට තම දැත් අල්ලාහ් වෙත ඔසවා ප්‍රාර්ථනා කිරීම
2. අල්ලාහ් ට පැසසුම් කොට ප්‍රශංසා කොට ඔහු ගේ ගැත්තෙකු හා ධර්ම දූතයා වන මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් වෙත සලවාත් පවසා ආරම්භ කිරීම.
3. තම අවශ්‍යතාවන් ලබා ගැනීම සඳහා ප්‍රාර්ථනා කිරීම ට පෙර තව්බා ඉස්තිග්ආර් හි නිරත වීම
4. අල්ලාහ් ගේ නාමයන් ඉදිරිපත් කරමින් ඔහු ගේ සිතාත් යනුවෙන් පවසනු ලබන ගුණාංගයන් ඉදිරිපත් කරමින් අල්ලාහ්ගෙන් පැතීම

5. අල්ලාහ් කෙරෙහි වූ බිය හා බලාපොරොත්තු මුසු වන අයුරින් කන්නලව් කර පැතීම
6. තම ප්‍රාර්ථනාව ට පෙර සඳකා හෙවත් පරිත්‍යාගයක් ලබා දීම
7. අල්ලාහ්ගෙන් නැවත නැවතත් ප්‍රාර්ථනා කිරීම
8. මනස මුළුමණින් ම අල්ලාහ් වෙත එක්ලැස් කොට පැතීම.
9. අල්ලාහ් ඉදිරියේ යටහත් පහත් ව දුක ට පත්ව ප්‍රාර්ථනා කිරීම
10. ප්‍රාර්ථනාවන් පිළි ගනු ලබන වේලාවන් හඳුනාගෙන පැතීම.
11. කිබ්ලා දෙස ට හැරී පැතීම
12. පිවිතුරු තත්ත්වයෙන් අයැදීම
13. මෑසුරාවන් පාරායනය කරමින් පැතීම

ප්‍රාර්ථනාවන් අයැද සිටීමේ පිළිවෙළ

සෑම දෙයකට ම එක් පිළිවෙළක් ඇත. පිළිවෙළට අනුව ක්‍රියා කළේ නම් කාර්යය සාර්ථක වෙයි. පිළිවෙළට අනුව ක්‍රියාත්මක නොකළ විට එය අඩු පාඩුවක් ලෙසම පවතියි. තම අවශ්‍යතාවන් අයැදී සිටින්නා එය ඉටු කර දෙන්නාගෙන් කන්නලව් කර පැතිය යුතුය. කුමක් හෝ දෙයක් ලබා දෙන්නෙකු ට විවිධාකාර වදන් පවසා අයැද සිටින මිනිසා සියලු ලෝකයන් හි පරමාධිපති වන අල්ලාහ්ගෙන් කොතරම් දුරට කන්නලව් කර අයැද සිටිය යුතු ද !

සෑම සලාතයක ම අප පාරායනය කරන සුරා ෆාතිහා දුආ ප්‍රාර්ථනා කරන පිළිවෙළ උගන්වා දෙයි. යහමභ හෙවත් හිදායතය තමන් ට ආශීර්වාද කරන මෙන් ඉල්ලා සිටින ගැත්තා ප්‍රථමයෙන්ම අල්ලාහ් ට ප්‍රශංසා කළ යුතු යැයි එම සුරාහ් ව අපට උගන්වයි. දැන් අපි සුරාහ් ෆාතිහා දෙස අවධානය යොමු කරමු.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

ලෝකයන් සියල්ල මවා පරිපාලනය කරමින් පෝෂණය කරන්නා වූ අල්ලාහ්ට ම සියලු ප්‍රශංසා සතුය.

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(ඔහු) අපරිමිත දයාත්විතය. අසමසම කරුණාත්විතය.

مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ

විනිශ්චය දිනයේ අධිපතිය.

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

දෙවියනි, ඔබ ව ම අපි නමදින්නෙමු. ඔබගෙන් ම අපි උදව් පතන්නෙමු.

اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

ඔබ අප ව සෘජු මාර්ගය වෙත යොමු කරන්නවා !

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا

الضَّالِّينَ

කවරෙකු ට ඔබ ආශීර්වාද කළේ ද ඔවුන් ගේ මාර්ගයෙහි ය. ඔබේ කෝපය ට භාජනය වූ අය හෝ මං මුළාවුවන් ගේ මාර්ගය නොව.

සහිත් මුස්ලිම් 395 වැනි අංකය යටතේ සඳහන් ව ඇති හදිසයක සුරාත් තානිහාවෙ හි මහිමය පිළිබඳ ව මෙසේ සඳහන් වී ඇත.

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى قَسَمْتُ الصَّلَاةَ بَيْنِي وَبَيْنَ عَبْدِي نِصْفَيْنِ

وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ فَإِذَا قَالَ الْعَبْدُ { الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ }

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى حَمْدِي عَبْدِي وَإِذَا قَالَ { الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ } قَالَ

اللَّهُ تَعَالَى أَثْنَى عَلَيَّ عَبْدِي وَإِذَا قَالَ { مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ } قَالَ

مَجْدِي عَبْدِي وَقَالَ مَرَّةً فَوَّضَ إِلَيَّ عَبْدِي فَإِذَا قَالَ { إِيَّاكَ

نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ } قَالَ هَذَا بَيْنِي وَبَيْنَ عَبْدِي وَلِعَبْدِي مَا

سَأَلَ فَإِذَا قَالَ { اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ الَّذِينَ
 أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ } قَالَ
 هَذَا لِعَبْدِي وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ" رواه مسلم

සලාතය මා හා මාගේ ගැත්තා අතර කොටස් දෙකකට බෙදා ඇත්තෙමි. මාගේ ගැත්තාට ඔහු ඉල්ලන දේ ඇත යැයි අල්ලාහ් පැවසුවේය. අල්හම්දු ලිල්ලාහි රබ්බිල් ආලමින් යැයි එම ගැත්තා පැවසූ විට මාගේ ගැත්තා මට ප්‍රශංසා කළේ යැයි අල්ලාහ් පවසයි. අර්-රහ්මානිර් රහීම් යැයි පැවසූ විට මාගේ ගැත්තා මා පැසසුමට ලක් කළේය යැයි පවසයි. මාලිකි යවම්ද් දීන් යැයි පැවසූ විට මාගේ ගැත්තා මා කීර්තියට පත් කළේය. තවද මාගේ ගැත්තා මා වෙත කාර්යයන් පැවරුවේය යැයි පවසයි.

ඔහු ඉය්යාක නෑබුදු වඉය්යාක නස්තර්න් යැයි පැවසූ විට මෙයයි මා හා මාගේ ගැත්තා අතර ඇත්තේ. මාගේ ගැත්තාට ඔහු ඉල්ලන දේ ඇත යැයි පවසයි. ඉහ්දිනස් සිරාතල් මුස්තකීම් සිරාතල්ලදීන අන්අම්ත අලෙයිහිම් ගයිරිල් මග්ලුබ් අලෙයිහිම් වලල් ලාල්ලීන් යැයි පැවසූ විට මෙය මාගේ ගැත්තා වෙනුවෙනි. මාගේ ගැත්තාට ඔහු ඉල්ලන දේ ඇත.

වාර්තාකරු : අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)

මුලාශ්‍රය: මුස්ලිම්

එබැවින් ප්‍රාර්ථනාවේ හි නිරත වන්නා අල්ලාහ් ට ප්‍රශංසා කොට පැසසුම ට ලක් කළ යුතුය යන්න පැහැදිලි වෙයි. මේ පිළිබඳ ව වැඩි විස්තරයක් පහත සඳහන් අයුරින් දැක් වේ.

عَنْ فَضَالَةَ بْنِ عُبَيْدٍ يَقُولُ: أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلًا يَدْعُو فِي صَلَاتِهِ لَمْ يُمَجِّدْ اللَّهَ تَعَالَى وَلَمْ يُصَلِّ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَجَلَ هَذَا ثُمَّ دَعَاهُ فَقَالَ لَهُ أَوْ لِعِيره إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ فَلْيَبْدَأْ بِتَمْجِيدِ رَبِّهِ جَلَّ وَعَزَّ وَالشَّانِءِ عَلَيْهِ ثُمَّ يُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ يَدْعُو بَعْدُ بِمَا شَاءَ

رواه أبو دواد والترمذي وأحمد

මිනිසෙකු සලාතය ට පසු ප්‍රාර්ථනා කිරීම ට ආරම්භ කළේය. ඔහු අල්ලාහ් ට ප්‍රශංසා කළේ නැත. නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා කෙරෙහි සලවාත් පැවසුවේ නැත. මෙය ඇසූ නබි තුමාණෝ මෙම මිනිසා ඉක්මන් වූයේය යැයි පවසා ඔහු හා සෙසු අයවද කැඳවා ඔබ අතුරින් කිසිවෙකු හෝ ප්‍රාර්ථනා කිරීම ට ආරම්භ කළේ නම් අල්ලාහ් ට ප්‍රශංසා කර නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) වන මා කෙරෙහි සලාවත් පැවසීමෙන් පසු ව කැමති දෙයක් පතන්න යනුවෙන් උගන්වා දුන්හ.

වාර්තාකරු: ෆලාලා ඉබ්නු උබෙයිද්

මූලාශ්‍රය: මුස්නද් අන්මද් - 6/17, තීර්මදි 3477, අබු දාවුද් 1489

عَنْ سَلْمَانَ الْفَارِسِيِّ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ
اللَّهَ حَيٌّ كَرِيمٌ يَسْتَحْيِي إِذَا رَفَعَ الرَّجُلُ إِلَيْهِ يَدَيْهِ أَنْ يَرُدَّهُمَا
صِفْرًا خَائِبَتَيْنِ رواه ابو داود والترمذي

සැබැවින් ම අල්ලාහ් ලැජ්ජාව සහිත උපකාර ශීලිය. තමන් වෙත දැන් ඔසවා පතනු ලබන මිනිසෙකු ට හිස් අතින් අත හැර දැමීම ට ලැජ්ජා වන්නේය.

වාර්තාකරු : සල්මාන් අල්-ෆාරිසි (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය : අබු දාවුද් 1488, තීර්මදි 3556.

මේවා හැර වෙනත් බොහෝ හදිසයන් ද ඇත. පොදුවේ නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා ප්‍රාර්ථනා කරන විට දැස් ඔසවා පැතු බව අපි දකින්නෙමු. ක්‍රම තුනකින් නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා දැන් ඔසවා ඇත.

පළමුව: උරහිසට සමාන්තර ව දැන් දෙක ම එක් කොට තම අල්ල ඉහළට පිහිටන සේ තබා දුආ ප්‍රාර්ථනා කිරීම. විත්ඊ කුනුක් හි ද වර්ෂාව පතා ඉටු කරනු ලබන සලාතයේ කුත්බා දේශනාවෙහි ද මෙලෙස ප්‍රාර්ථනා කරනු ලැබේ. තව ද හජ් අවස්ථාවේ නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ අරෆා, මෂඅරුල් හරාම්, ගල් ගසන ස්ථානය, සෆා මර්වා යන ස්ථානයන් හි මෙසේ දැන් ඔසවා ප්‍රාර්ථනාවෙ හි නිරත වූහ.

දෙවැන්න: ඉස්තිශ්ෆාර් (පාප ක්ෂමාවෙ හි) නිරත වන විට දකුණතෙ හි දබැඳිල්ල එසවීම. අත්තනියයාත් හි පතන විට ද කොත්තාවෙහි දුභා ප්‍රාර්ථනා කරන විට ද වෙනත් වෙලාවන් හි ලා ඉලාහ ඉල්ලේලාහු යනුවෙන් පාරායනය කරන විට ද සම්පූර්ණයෙන් අත ඔසවන්නේ නොමැති ව එක් ඇඟිල්ලක් පමණක් ඔසවා පැතීම.

තුන්වැන්න: අල්ලාහ්ගෙන් කන්නලව් කරන විට දැන් අහස දෙසට ඔසවා පැතීම. එවිට බැගෑපත් ව නැවත නැවතත් පැතිය යුතුය. මෙය යුදම ය අවස්ථාවක භයානක අවස්ථාවක විරුද්ධවාදීන් සමඟ සටන් කරන විට නියඟය සාගින්න වැනි අවස්ථාවන් හි ද ඉහත සඳහන් පරිදි ඉතා බැගෑපත් ව කන්නලව් කර යටහත් ව පතනු ලැබේ.

මෙලෙස ප්‍රාර්ථනා කරන විට තම අවශ්‍යතාව හා නොහැකියාව කියා පාමින් අයැද සිටියේ නම් අල්ලාහ් එය පිළි ගනියි. ඔහු ගැත්තා ට ඉතා සමීප ව සිට පිළිතුරු සපයන්නෙකු ව සිටියි.

ඉහත සඳහන් කළ සියල්ල දුභා ප්‍රාර්ථනා කරන විට දැන් ඔසවන ක්‍රමයන් හා අවස්ථාවන් පැහැදිලි කෙරිණ. දුභා ප්‍රාර්ථනාවන් අයැද සිටින විට දැන් එසවීම ට අවශ්‍යතාවක් නොමැතැයි කියන ප්‍රකාශයන් සහිත හදීසයන් ට පටහැනි අදහසක් බව අපි දැන ගත යුතුය.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا سَأَلَكَ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ مُحَمَّدٌ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا اسْتَعَاذَكَ مِنْهُ
 عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

යා ! අල්ලාහ්, ඔබේ ගැත්තා හා ඔබේ දූතයාණන් වන මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා ඔබෙන් පැතු සියලු යහපත් දෑ මම ඉල්ලා සිටිමි. තව ද ඔබේ ගැත්තා හා ඔබේ දූතයා වන මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා ඔබෙන් ආරක්ෂාව පැතු සියලුම දැයින් මම ද ආරක්ෂා ව පනමි.

සලාතය හා ඉන් පසු ව ඇති ප්‍රාර්ථනාවන්

සලාතය මුස්ලිම්වරයෙකු හා දේව ප්‍රතික්ෂේපකයෙකු වෙන් කර පෙන්වා දෙන සාධකය යි. සලාතය සඳහා සිට ගන්නා අල්ලාහ් සමඟ කතිකාව ක නිරත වෙයි. තක්බීර් බැදීමේ සිට සලාතය අවසන් කරන තුරු ඔහු අල්ලාහ් ව පැසසුම ට ලක් කර ප්‍රශංසා කොට සෑම ඉරියව්වක ම කිව යුතු ප්‍රාර්ථනාවන් පාරයනය කරයි. මෙලෙස සලාතය ඉටු කර නිමා කරන්නා පහත සඳහන් ප්‍රාර්ථනාවන් පැතීම සුන්නාහ් වේ.

اَسْتَغْفِرُ اللهَ

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ ذَا الْجَلَالِ
وَالْإِكْرَامِ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ
 عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَ لِمَا
 مَنَعْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجُدُّ
 اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْدَلِ
 الْعُمْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ
 الْقَبْرِ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ
 عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ لَهُ التَّعَمُّةُ وَلَهُ الْفَضْلُ وَلَهُ الثَّنَاءُ الْحَسَنُ لَا
 إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

මේවා සලාතයට පසු පැවසිය යුතු දෑ ය. ඒ හැර
 දැනට පවතින ආකාරයෙන් කෙනෙකු දුභා ප්‍රාර්ථනා කර
 අනෙකා ආමින් යැයි පැවසීම අල්ලාහ් ගේ දුතයාණන් තුළ
 හෝ එතුමා ගේ අනුගාමිකයින් තුළ හෝ දැක ගත
 නොහැකි එක් තුනන පුරුද්දකි.

හේතුව එතුමාණන් සලාතයට පසු පාරායනය කළ
 දෑ හි ද පවසන්නැයි ඉගැන්වූ කිසිවක් හි ද දැනට පවතින
 ක්‍රමවේදයට කිසිදු සාක්ෂියක් හෝ සාධකයක් දැක ගත

නොහැක. හදිස් ක්ෂේත්‍රයේ කිසිදු විද්වතෙකු සලාතය ට පසු සාමූහික ව වාඩි වී කෙනෙකු ප්‍රාර්ථනා කර එය ට මෙමුන්වරුන් ආමීන් යැයි පැවසීම ට සාධක වශයෙන් කිසිදු හදිසයක් සඳහන් කර නොමැත. ඒවා මාතෘකා වශයෙන් යොදා සඳහන් කළේ ද නැත. ෩෮෭ සලාතයන් ට පසු දිකර් යනුවෙන් ද කිව යුතු දෑ යනුවෙන් ද මාතෘකා යොදා එම ප්‍රාර්ථනාවන් ඇතැමුන් ගොනු කර ඉදිරිපත් කර ඇත. අනිවාර්ය සලාතයන් ට පසු ව පතනු ලබන ප්‍රාර්ථනාවන් අල්ලාහ් විසින් පිළි ගනු ලබන්නේ යැයි පැමිණ ඇති හදිස් සාමූහික වශයෙන් ප්‍රාර්ථනා කිරීම සඳහන් කර නොමැති බව එම හදිස් වෙත අවධානයෙන් බැලූ විට වටහා ගත හැකි වෙයි.

ප්‍රාර්ථනාවන් පිළි ගනු ලබන වේලාවන් වලින් එකක් වනුයේ අනිවාර්ය සලාතයන් ට පසු පතනු ලැබීම ය.

عَنْ أَبِي أَمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قِيلَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَيُّ الدُّعَاءِ أَسْمَعُ؟ قَالَ: "جَوْفَ اللَّيْلِ الْآخِرِ، وَدُبْرَ الصَّلَوَاتِ الْمَكْتُوباتِ" رواه الترمذي

අල්ලාහ් ගේ දූතයාණනි, අල්ලාහ් වඩාත් ශ්‍රවණය කරන ප්‍රාර්ථනාව කුමක් දැයි විමසනු ලැබූ විට රාත්‍රිය අවසන් භාගයේ මධ්‍යස්ථයේ හා අනිවාර්ය සලාතයන් ට පසු පතනු ලබන ප්‍රාර්ථනා ව වේ යැයි අල්ලාහ් ගේ දූතයාණෝ (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) පිළිතුරු දුන්හ.

වාර්තාකරු: අබු උමාමා (රළියල්ලාහු අන්හු)
මූලාශ්‍රය: නිර්මිදි 3499

මෙම හදිස ය අනුව ආර්ථය හෙවත් අනිවාර්යය සලාතයන් ට පසු ප්‍රාර්ථනාවෙ හි නිරත වීම ඉතා වැදගත් සතුටු දායක කරුණකි යැයි සඳහන් ව ඇත.

එය පිහිටි ය යුත්තේ කෙසේ ද? ඉමාම් ප්‍රාර්ථනා කර ම:මුම්වරුන් ආමීන් පැවසීම ද? ම:මුම්වරු ඉගෙන ගත යුතුයි යන්න ට ඉමාම් කළ යුත්තේ කුමක් ද? යනුවෙන් විවිධ ප්‍රශ්න ඇත. ඒ සඳහා වූ පිළිතුරු දෙස දැන් අපි අවධානය යොමු කරමු. ඉන්ෂා අල්ලාහ්.

ඉස්ලාම ය වැලඳ ගත් නවකයින් ට සලාතය පිළිබඳවත් ඊට පසු කිව යුතු දෑ පිළිබඳවත් අල්ලාහ් ගේ දූතයාණෝ (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) පහත සඳහන් අයුරින් ඉගැන් වූහ.

عَنْ أَبِي مَالِكٍ الْأَشْجَعِيِّ ، عَنْ أَبِيهِ ، قَالَ: كَانَ الرَّجُلُ إِذَا
أَسْلَمَ عَلَّمَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الصَّلَاةَ ، ثُمَّ أَمَرَهُ أَنْ
يَدْعُوَ بِهَؤُلَاءِ الْكَلِمَاتِ: "اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ، وَارْحَمْنِي ، وَاهْدِنِي ،
وَعَافِنِي وَارْزُقْنِي" رواه مسلم

අබු මාලික් අල්-අෂ්ජරී (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා තම පියාණන් විසින් දන්වා සිටි හදිසයක් මෙසේ වාර්තා කරයි.

කවර හෝ මිනිසෙකු ඉස්ලාමය වැලඳ ගත්තේ නම් ඔහු ට නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ සලාතය උගන්වා දුන්න. පසු ව

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ، وارْحَمْنِي ، واهدِنِي ، وَعَافِنِي وارْزُقْنِي

යන ප්‍රාර්ථනා ව පවසන්නැයි අණ කර සිටියහ.

මූලාශ්‍රය: සහීන් මුස්ලිම්

සලාත ය නිමා කළ වහා ම ඇතැමුන් ඉන් පසු පැවසිය යුතු ප්‍රාර්ථනාවන් නොපවසා නැගී ට යති. කිසිදු අවශ්‍යතාවකින් තොර ව එලෙස නැගී ට යාම සුන්නාන්ව ට පටහැණිය.

එමෙන් ම එම ප්‍රාර්ථනාවන් සමඟ නතර කොට යන උදවිය ට බැණ වැද ගැටුම් වල නිරත වීම ද සුන්නාන්ව ට පටහැණිය. එබැවින් උදාර අනුගාමිකයෙන් කවර ආකාරයෙන් ක්‍රියා කළේ ද යන්න අප දැන ගත යුතුය. හේතුව නබි තුමාණන් ගේ මඟ පෙන්වීම මුලින් ම අවබෝධ ගර ගත් උදවිය උත්තම සහාබි වරුන් වන බැවිනි. ඔවුන් ගේ ක්‍රියාකාරකම් නබි තුමාණන් ගේ මඟ පෙන්වීම ට බැඳී පැවතුණි.

ගමනක දී පැවසිය යුතු ප්‍රාර්ථනාව

اللَّهُ أَكْبَرُ ، اللَّهُ أَكْبَرُ ، اللَّهُ أَكْبَرُ ، سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا
وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ، وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ، اللَّهُمَّ إِنَّا
نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَى ، وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضَى ،
اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ ، اللَّهُمَّ أَنْتَ
الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ ، وَالْخَلِيفَةُ فِي الْأَهْلِ ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ
مِنَ وَعْثَاءِ السَّفَرِ ، وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ ، وَسَوْءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ
وَالْأَهْلِ .

සලාත ය ඉටු කළ පසු ව නබි (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ

ප්‍රාර්ථනාවන් පිළි ගනු ලබන අවස්ථාවන් අතුරින් එක් අවස්ථාවක් ලෙස පිහිටනුයේ අනිවාර්ය සලාතයන්ට පසු පතනු ලබන ප්‍රාර්ථනාවන් ය. සලාත ය නිම කළ වහා ම පැවසිය යුතු ප්‍රාර්ථනාවන් පිළිබඳ ව මුලින් අපි සඳහන් කළෙමු. උත්තම නබි ආනුගාමිකයින්ට නබි (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ සලාතය ඉටු කළ පසු මෙලෙස ක්‍රියා කළ යුතු යැයි පෙන්වා දුන්හ.

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخَذَ بِيَدِهِ يَوْمًا ، ثُمَّ قَالَ : " يَا مُعَاذُ إِنِّي لِأُحِبُّكَ . " فَقَالَ لَهُ مُعَاذٌ : يَا أَبِي أَنْتَ وَأُمِّي يَا رَسُولَ اللَّهِ وَأَنَا أُحِبُّكَ . قَالَ : " أَوْصِيكَ يَا مُعَاذُ لَا تَدَعَنَّ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ أَنْ تَقُولَ : اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ " رواه ابو داود وأحمد

والبخاري في الأدب المفرد

මුආද් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් වාර්තා කරන ලදී.

අල්ලාහ් ගේ දූතයාණෝ (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) මාගේ දැනින් අල්ලා අහෝ ! මුආද්, මම ඔබ වෙත සෙනෙහස දක්වමි යැයි පැවසූහ. එය ට අල්ලාහ් ගේ දූතයාණනි, මම ද ඔබ කෙරෙහි ද සෙනෙහස දක්වමි යැයි පැවසුවෙමි. එවිට අල්ලාහ් ගේ දූතයාණන් (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසන්තල්) (අහෝ ! මුආද්) සෑම සලාතයක ට පසුව ම...

اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ

යා ! අල්ලාහ්, ඔබ ව නිතර සිහිපත් කිරීමටත් ඔබ ට කෘතචේදී වීමටත් ඔබ වෙනුවෙන් සිදු කරන නැමදුම් නිසියාකාර ව කිරීමටත් ආශීර්වාද කරන්නවා ! යැයි පැවසීම අත නොහරිනු යි උපදෙස් දුන්හ.

වාර්තාකරු: මුආද් (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: මුස්නද් අහ්මද් 5/244, අබු ආබුද් 1522, ඉමාම් බුහාරි හි අල්-අදබුල් මුෆ්රද් 693.

كَانَ سَعْدٌ يُعَلِّمُ بَنِيهِ هُوْلَاءَ الْكَلِمَاتِ كَمَا يُعَلِّمُ الْمُعَلِّمُ الْغِلْمَانَ الْكِتَابَةَ وَيَقُولُ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَتَعَوَّذُ مِنْهُمْ دُبْرَ الصَّلَاةِ: "اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ

وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْدَلِ الْعُمْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ" رواه البخاري

සෑද් ඉබ්නු අබ් වක්කාස් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා කුඩා දරුවන් ට උගන් වන ගුරුවරයෙකු මෙන් පහත සඳහන් වාක්‍යයන් තම දරුවන් ට ඉගැන් වූ අතර නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා සලාතය අවසන් කළ පසු එම ප්‍රාර්ථනා ව පවසා ආරක්ෂා ව පැතුහ. යනුවෙන් පවසයි.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْدَلِ
الْعُمْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ
الْقَبْرِ

අහෝ ! අල්ලාහ්, බියගුලු කමින් මම ඔබෙන් ආරක්ෂාව පතමි ! තව ද වයෝවෘද්ධභාවයේ නොහැකියාවෙන් ද මම ඔබෙන් ආරක්ෂාව පතමි ! තව ද මෙලොව ජීවිතයේ ද කබිර් ජීවිතයේ සිදු වන අර්බුදකම් වලින් ද මම ඔබෙන් ආරක්ෂාව පතමි !

වාර්තාකරු: සෑද් (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: බුහාරි

සෑද් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා ඉහත සඳහන් ප්‍රාර්ථනා ව පැවසුවා පමණක් නොව තම දරුවන්ටත් උගන්වා දුන්හ.

عَنِ الْبَرَاءِ ، قَالَ: كُنَّا إِذَا صَلَّيْنَا خَلْفَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمَ ، أَحْبَبْنَا أَنْ نَكُونَ عَنْ يَمِينِهِ ، يُقْبَلُ عَلَيْنَا عَلَيْهِ بِوَجْهِهِ ، قَالَ: فَسَمِعْتُهُ يَقُولُ: "رَبِّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَتْ عِبَادَكَ" رواه مسلم

අපි සලාතය සඳහා නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් ට පසුපසින් සිට ගත් විට එතුමාණන් ගේ දකුණු දෙසින් සිට ගැනීම ට අපි ප්‍රිය කළෙමු. (සලාතය ඉටු කළ පසු ව) අප දෙස ට හැරී වාඩි වී...

رَبِّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَتْ عِبَادَكَ

මාගේ පරමාධිපතියාණනි, ඔබේ ගැත්තා ව විනිශ්චය සඳහා නැගිටූ වනු ලබන දිනයේ ඔබේ දඬුවමින් මා ව ආරක්ෂා කරනු මැනව !

යැයි එතුමාණන් පවසා සිටිනු මම සවන් දුනිමි. යැයි බරාඋ ඉබ්නු ආසිබ් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා වාර්තා කළේය.

වාර්තාකරු: අල්-බරාඋ ඉබ්නු ආසිබ්
මූලාශ්‍රය : මුස්ලිම්.

මෙම හදිස ය මගින් සලාත ය නිමා කළ ඉමාම් ම:වුම්වරු දෙස හැරී සිටීම සුන්නාහ් ක්‍රමයක් බව පැහැදිලි වෙයි.

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ: فِي دُبْرِ الْفَجْرِ: "اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا ، وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا ، وَرِزْقًا طَيِّبًا" رواه أحمد وابن ماجه

සුබ්හු සලාත ය ඉටු කිරීමෙන් පසු ව

අහෝ ! අල්ලාහ්, සැබැවින් ම මම මට ප්‍රයෝජනවත් වන දැනුම ද පිළි ගනු ලබන ක්‍රියාවන් ද පිවිතුරු පෝෂණය ද ඔබ වෙතින් ඉල්ලමි

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا ، وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا ، وَرِزْقًا طَيِّبًا

යැයි නබි (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්)

තුමාගේ ප්‍රාර්ථනා කරමින් පැමිණියහ.

තේරුම: යා අල්ලාහ් සැබැවින්ම මම ප්‍රයෝජනවත් දැනුමක් පිළිගනු ලබන ක්‍රියාවන් යහපත් පෝෂණයක් ඔබෙන් පනමි.

වාර්තාකරු : උම්මු සලාමා (රළියල්ලාහු අන්හා)

මූලාශ්‍රය: මුස්නද් අහ්මද් 6/294, ඉබ්නු මාජා 925

عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا سَلَّمَ مِنَ الصَّلَاةِ ، قَالَ: "اللَّهُمَّ اغْفِرْ

لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا

أَسْرَفْتُ وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي أَنْتَ الْمُقَدَّمُ وَالْمُوَخَّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ" رواه ابو داود وأحمد

නබි (සල්ලේලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ තම සලාතය නිමා කර ගත් විට..

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا أَسْرَفْتُ وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي أَنْتَ الْمُقَدَّمُ وَالْمُوَخَّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ

අහෝ ! අල්ලාහ්, මා පෙර කළ දෑ ට ද පසු කළ දෑ ට ද රහසිගත ව කළ දෑ ට ද ප්‍රසිද්ධියේ කළ දෑ ට ද සීමාව ඉකමවා කළ දෑ ට ද මගෙන් සිදු වුණු ඔබ වඩා දැනුවත් ව සිටි දෑ ට ද සමාව දෙනු මැනව ! ඔබම ය ආරම්භය අවසානය ඔහු හැර වෙනත් දෙවියෙකු නොමැත යැයි පවසනි.

වාර්තාකරු: අලී ඉබ්නු අබි තාලිබ් (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: අබු දාවුද්, මුස්නද් අහ්මද්

عَنْ نَافِعٍ ، عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا ، عَنْ أَبِي أَيُّوبَ ، قَالَ : مَا صَلَّيْتُ وَرَاءَ نَبِيِّكُمْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَّا سَمِعْتُهُ حِينَ يَنْصَرِفُ مِنْ صَلَاتِهِ ، يَقُولُ : اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي خَطِيئِي ، وَذُنُوبِي كُلَّهَا ، وَاهْدِنِي لِصَالِحِ الْأَعْمَالِ ، وَالْأَخْلَاقِ ،

وَإِنَّهُ لَا يَهْدِي لِصَاحِبِهَا وَلَا يَصْرِفُ شَيْئَهَا إِلَّا أَنْتَ. رواه

الطبراني

ඔබ ගේ නබි වරයා ට පසු පසින් මම සලාතය ඉටු කරන තාක්කල් එතුමා තම සලාතය නිමා කොට හැරී යන විට මෙම ප්‍රාර්ථනාව නොපවසා සිටියේ නැත.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي خَطِيئِي ، وَذُنُوبِي كُلَّهَا ، وَارْزُقْنِي ، وَاهْدِنِي لِصَالِحِ الْأَعْمَالِ ، وَالْأَخْلَاقِ ، وَإِنَّهُ لَا يَهْدِي لِصَاحِبِهَا وَلَا يَصْرِفُ شَيْئَهَا إِلَّا أَنْتَ

දෙවියනි, මාගේ වැරදි හා මාගේ පාපයන් සියල්ල ට මට සමාව දෙනු මැනව ! දැහැමි ක්‍රියාවන් සඳහාත් සදාචාරය සඳහාත් මට මහ පෙන්වනු මැනව ! තව ද සැබැවින් ම ඔබ හැර එම දැහැමි දෑ වෙනුවෙන් මහ පෙන්වන්නෙකු හෝ එම නපුරු දැසින් මුදවන්න ට හෝ කිසිවෙකු නොමැත.

වාර්තාකරු: අබු අය්ශ්බ් අල්-අන්සාරි (රජියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: අත්-තබරානි (4/125)

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَنِ مُسْلِمِ بْنِ الْحَارِثِ التَّمِيمِيِّ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ أَسْرَّ إِلَيْهِ فَقَالَ "إِذَا انصرفت من صلاة

الْمَغْرِبِ فَقُلُ اللَّهُمَّ أَجْرِي مِنَ النَّارِ سَبْعَ مَرَّاتٍ فَإِنَّكَ إِذَا
 قُلْتَ ذَلِكَ ثُمَّ مِتَّ فِي لَيْلَتِكَ كُتِبَ لَكَ جَوَارٌ مِنْهَا وَإِذَا
 صَلَّيْتَ الصُّبْحَ فَقُلْ كَذَلِكَ فَإِنَّكَ إِنْ مِتَّ فِي يَوْمِكَ كُتِبَ لَكَ
 جَوَارٌ مِنْهَا" رواه أحمد وأبو داود

මුස්ලිම් ඉබ්නු අල්-හාරිස් අත්-තමිමිඩි (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ තමන් වෙත ළං වී එක් කරුණක් රහසිගත ව පවසා සිටියහ යැයි වාර්තා කරයි. එනම් ඔබ මගේරිබි සලාතය නිමා කළ විට අහෝ ! දෙවියනි, නිරා ගින්නෙන් මා මුදවනු මැනව ! යැයි සත් වරක් ප්‍රාර්ථනා කරන්න. එසේ ඔබ පාරායනය කර එදින රාත්‍රියේ මියැදුණ ද ඔබ ට එයින් ආරක්ෂා ව සලසනු ඇත.

සුබ්හු සලාතය නිමා කොට ඔබ එලෙස ප්‍රාර්ථනා කළේ නම් එලෙස ම ඔබ ට ආරක්ෂා ව නියම වෙයි. ඔබ එදින දහවලෙ හි මියැදුණ ද ඔබ ට නිරා ගින්නෙන් ආරක්ෂාව සටහන් කරනු ලැබේ යැයි පැවසුහ.

වාර්තාකරු : මුස්ලිම් ඉබ්නු අල්-හාරිස් අත්-නිර්මිදි මූලාශ්‍රය: අබු දාවුද් 5049, අහ්මද් 4/234.

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: صَلَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الضُّحَى ثُمَّ قَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَتُبْ عَلَيَّ إِنَّكَ التَّوَّابُ الْغَفُورُ رواه النسائي

ලුහා සලාතය නිමා කොට අල්ලාන් ගේ දුකයාණෝ (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම) ඔබ මට සමාව දෙනු මැනව. මාගේ පසුකැවිල්ල භාර ගනු මැනව ! සැබැවින් ම ඔබ පශ්චාත්තාපය පිළිගන්නාය. අති ක්ෂමාශීලීය යැයි පැවසුහ.

වාර්තාකරු : ආඉෂා (රළියල්ලාහු අන්හා)

මූලාශ්‍රය: අන්-නසාර් 9935

عَنْ جَابِرِ ابْنِ سَمْرَةَ ، رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُشِيرُ بِإِصْبَعِهِ وَهُوَ فِي الصَّلَاةِ ، فَلَمَّا سَلَّمَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: "اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَعْلَمْ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَعْلَمْ" رواه

الطبراني

අල්ලාන් ගේ දුක (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම) තුමා සලාතයේ සිටිය දී තම ඇඟිල්ලෙන් සංඥා කරනු මම දුටිමි. සලාතය නිමා කළ විට එතුමා කළ පහත සඳහන් ප්‍රාර්ථනාව ට මම සවන් දුනිමි.

"اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَعْلَمْ ،
 وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَعْلَمْ"

යා ! අල්ලාහ්, මා දන්නා හා නොදන්නා දැයින් සියලු ආකාරයේ යහපත ඔබෙන් පතමි ! තව ද ම දන්නා හා නොදන්නා සියලු නපුරු වලින් මම ඔබෙන් ආරක්ෂාව පතමි !

වාර්තාකරු: ජාබ්‍රිල් ඉබ්නු සමුරා (රළියල්ලාහු අන්හු)
 මුලාශ්‍රය: අත්-තබරානී - 655

عن أنس بن مالك رضي الله عنه ، قال : كان مقامي بين

كتفي رسول الله صلى الله عليه وسلم ، فكان إذا سلم قال : «

اللَّهُمَّ اجْعَلْ خَيْرَ عُمْرِي آخِرَهُ ، اللَّهُمَّ اجْعَلْ خَوَاتِيمَ عَمَلِي

رضوانك ، اللَّهُمَّ اجْعَلْ خَيْرَ أَيَّامِي يَوْمَ أَلْقَاكَ" رواه الطبري

මම නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්)

තුමා ගේ උරහිස දෙක අතර සිටිය දී පහත සඳහන් ප්‍රාර්ථනා කළහ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْ خَيْرَ عُمْرِي آخِرَهُ ، اللَّهُمَّ اجْعَلْ خَوَاتِيمَ عَمَلِي

رضوانك ، اللَّهُمَّ اجْعَلْ خَيْرَ أَيَّامِي يَوْمَ أَلْقَاكَ

අහෝ ! අල්ලාහ්, මාගේ ජීවිතයේ අවසන් කාලය යහපත් බවට පත් කරනු මැනව ! තව ද මාගේ

කටයුතු වල අවසානය ද ඔබේ තෘප්තියට බඳුන් වන අයුරින් පත් කරනු මැනව ! මාගේ දිනයන් හි උතුම් ම දිනයක් ලෙස ඔබ ව හමු වන දින පත් කරනු මැනව !
 වාර්තාකරු: අනස් (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය : තබරානී

قَالَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصَّدِيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَّمَنِي دُعَاءً أَدْعُو بِهِ فِي صَلَاتِي قَالَ قُلْ
 "اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا
 أَنْتَ فَاعْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي إِنَّكَ أَنْتَ الْعَفُورُ
 رواه البخاري "الرَّحِيمُ

අබු බක්කර් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් වාර්තා කරන ලදී.

මම මාගේ සලාතයේ දී පාරායනය කළ යුතු පාර්ථනාවක් මට උගන්වා දෙන්නැයි නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාගෙන් එතුමා විමසා සිටියේය. එවිට නබි තුමාණෝ ඔබ මෙසේ පවසන්න.

اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا
 أَنْتَ فَاعْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي إِنَّكَ أَنْتَ الْعَفُورُ
 الرَّحِيمُ

යා ! අල්ලාහ්, මා මට ම අධික ලෙස අපරාධයන් කර ගත්තෙමි. පාපයන් කමා කිරීම ට ඔබ හැර වෙන කිසිවෙකු නොමැත. එබැවින් ඔබ වෙතින් මට සමාව දානය කරනු මැනව ! මට කරුණා කරනු මැනව ! සැබැවින් ම ඔබ අති ක්ෂමාශීලිය. අසමසම කරුණාන්විතය.

වාර්තාකරු : අබු බක්කර් (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: බුහාරි

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ، قَالَ: كُنَّا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَدَعَا بِدُعَاءٍ كَثِيرٍ لَا مَحْفَظَةَ، ثُمَّ قَالَ: "سَأَنْبِتُكُمْ بِشَيْءٍ يَجْمَعُ ذَلِكَ كُلَّهُ، تَقُولُونَ: اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ بِمَا سَأَلَكَ نَبِيُّكَ مُحَمَّدٌ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ، وَنَسْتَعِيدُكَ بِمَا اسْتَعَاذَ بِهِ نَبِيُّكَ مُحَمَّدٌ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ، أَنْتَ الْمُسْتَعَانُ، وَعَلَيْكَ الْبَلَاغُ، وَلَا حَوْلَ وَرَوَاهُ الطَّبْرَانِيُّ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ."

අබු උමාමා (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් වාර්තා කරන ලදී.

අපි අල්ලාහ් ගේ දූතයාණන් අබියස සිටියෙමු. එතුමා අධික ලෙස ප්‍රාර්ථනාවන් ප්‍රාර්ථනා කළහ. ඒවා අපට කට පාඩම් කිරීම ට නොහැකි විය. පසු මෙසේ ප්‍රකාශ කළහ. නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා (මම ප්‍රාර්ථනා කළ) ඒ සියල්ල ම අන්තර්ගත වන

අයුරින් ඔබ ට පැවසිය හැකි ප්‍රාර්ථනාවක් කියා දෙන්න දැයි විමසා පහත සඳහන් ප්‍රාර්ථනාව ප්‍රකාශ කළහ.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ بِمَا سَأَلَكَ نَبِيُّكَ مُحَمَّدٌ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ،
 وَنَسْتَعِيدُكَ بِمَا اسْتَعَاذَ بِهِ نَبِيُّكَ مُحَمَّدٌ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ، أَنْتَ
 الْمُسْتَعَانُ، وَعَلَيْكَ الْبَلَاغُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

යා ! අල්ලාහ්, ඔබේ නබි වරයා වූ ද ඔබේ ගැත්තා වූ ද ඔබේ ධර්ම දූතයා වූ ද මුහම්මද් තුමාණෝ කවර දෙයක් ඔබෙන් ඉල්ලා සිටියේ ද එවැනි දෑ මම ද ඔබෙන් ඉල්ලා සිටිමි ! එමෙන් ම ඔබේ නබිවරයා වූ ද ඔබේ ගැත්තා වූ ද ඔබේ ධර්ම දූතයා වූ ද මුහම්මද් තුමාණෝ කවර දෙයකින් ඔබෙන් ආරක්ෂාව පැතුවේ ද එවැනි දැයින් මම ආරක්ෂාව පතමි ! ඔබම ය උදව් පතනු ලබන්නා. ප්‍රචාරය ද ඔබ කෙරෙහි ය. අල්ලාහ්ගෙන් මිස කිසිදු යහපතක් කිරීමේ හැකියා ව හෝ නපුරු ක්‍රියාවන්ගෙන් හැරීමේ හැකියාව හෝ නොමැත !

වාර්තාකරු: අබු උමාමා (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: අත්-තබරානී

මේවා ප්‍රාර්ථනාවන් කිහිපයක් පමණි. නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා විසින් මේ

සියලු ප්‍රාර්ථනාවන් ප්‍රාර්ථනා කළහ. ප්‍රාර්ථනා කිරීමට අණ කළහ. දැනට පවතින අයුරින් සලාතය සාමූහික ව ඉටු කරනු ලැබ ඉමාම් ප්‍රාර්ථනා කර මඹුම්වරුන් ආමින් පැවසීමේ ක්‍රමයක් කිසිදු හදිසයක දැක ගත නොහැකි ය. මේවායෙහි ද මෙලෙස පවසනු ලැබූ ප්‍රාර්ථනාවන්හි ද මම මට මටම කියා ඒක වචන ස්වභාවයකින් සඳහන් ව ඇත. ඒ සියල්ලෙන් පෙන්වා දෙනුයේ සලාතයට පසුව තනි ව සිට ප්‍රාර්ථනා කර ඇති බව ය. අරාබි පාසල් වල විෂය මාලාවක් ලෙස උගන්වන උම්දතුස් සාලික් යන පොතේ පවා

وَيُنْدَبُ ذِكْرُ اللَّهِ تَعَالَى وَالِدُعَاءِ سِرًّا عَقِبَ الصَّلَاةِ

සලාතයට පසුව දික්ඊ දුආ යන දෑ නිහඬ ව පාරායනය කිරීම සුන්නාහ්වකි යැයි සඳහන් ව ඇත.

(උම්දතුස් සාලිහ් පිටුව 55)

ප්‍රසිද්ධ වුව ද පූර්ව සාධක රහිත ප්‍රාර්ථනාවන්

ඇතැම් ප්‍රාර්ථනාවන් ප්‍රකට වුව ද ඒවා ලේඛ්‍ය හෙවත් දුර්වල හෝ මවිලූ: හෙවත් ගොතනු ලැබූ දෑ ය. උදාහරණ වශයෙන්

حين روى العباس ابن أبي بكر اليماني أنه قال من قال
بجبيبي يسمع المؤذن أشهد أن محمدا رسول الله يقول مرحبا
وقرة عيني محمد بن عبد الله صلى الله عليه وسلم ثم يقبل
إبهاميه ويجعلهما على عينه لم يرمد أبدا.

1. අදාත් හි අෂ්භදු අන්ත මුහම්මද් රසූලුල්ලාහ් යනුවෙන් මුඅද්දින් පවසා සිටිනු තමන් ට ඇසුනු අවස්ථාවේ මර්භබන් බිහබිබි වකුර්රතු අයිතී මුහම්මද් ඉබ්නි අබ්දිල්ලාහ් යනුවෙන් පවසා තම මහපට ඇඟිලි දෙක සිප ගෙන දෑස් හි තබන අය ට කිසිදු විටක ඇස් අමාරු ඇති නොවන්නේ ය යන ප්‍රකාශය ගොතනු ලැබුවක් බව කෂ්ත්‍රල් කබා: 2/270 පිටුවෙහි සඳහන් ව ඇත.

2. සලාතය නිම කළ වහාම ඇතැමුන් තම දකුණත හිසෙහි තබා

"بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ غَيْرُهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ، اللَّهُمَّ أَذْهَبْ عَنِّي
"والحزن الهم"

යනුවෙන් කෙරෙන ප්‍රාර්ථනා ව තබරානි හි සඳහන් ව ඇත. මෙය දුර්වල ගණයේ හදිසයන් ට අයත් හදිසයකි. (අල්-මු:ජමුල් අව්සත් - 2499)

3. අත්තහිස්යාත් හි මහපොට ඇහිලි දෙක සොලවමින් ප්‍රාර්ථනා කිරීම: මිනිසෙකු තම මහපොට ඇහිලි දෙක සොලවමින් අත්තහිස්යාත් හි සිටින විට අසලින් ගිය නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් ව ඒකත්වයට පත් කරනු යැයි එක් දඹර ඇහිල්ලක් සොලවන ලෙස අණ කළහ. (මුලාශ්‍රය : අත්-තිර්මිදි - 2552)

4. සජදා තිලාවත් (කුර්ආන් පාරායනය කරනු ලබන විට පැමිණෙන සජදා) වෙනුවෙන් දැන් ඔසවා ප්‍රාර්ථනා කිරීම කිසිදු පදනමක් නොමැති එකකි.

حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ
الْعَظِيمِ

අල්ලාහ් මට ප්‍රමාණවත් ය. (අවනත වීමට සුදුසු) ඔහු හැර වෙනත් දෙවියෙකු නොමැත. ඔහු කෙරෙහි මම පූර්ණ විශ්වාසය තබමි. ඔහු අතිමහත් අර්ෂ් හි හිමි ය.

මෛසුරාන් පාරායනය කරමු.

අරාබි භාෂාව වචන වලින් පෝෂණය වූ භාෂාවකි. පුළුල් අර්ථ වලින් ගැබ් වූවකි. එවැනි භාෂාවකින් අල්-කුර්ආනය පහළ වූ බැවින් එය අවසානය දක්වා පවතී. අල්-කුර්ආන් පහළ කරනු ලැබූ නබි වරයාගේ භාෂාව ද අරාබි භාෂාවයි. එතුමාණන් පැවසූ දෑ අල්ලාහ් ගේ හෙළිදරව්වන් හැර එතුමාණන් ගේ ස්ව කැමැත්ත ට කතා කළ දෑ නොවේ. ඒ දෙක ම ෂරීආත් වේ මූල ධර්මයන් ය. එතුමාගේ ප්‍රකාශයන් පවා ගැඹුරු අර්ථයන් පූර්ණ ව ගැබ් ව ඇත. එබැවින් අල්-කුර්ආන් හි හා හදීස් හි පැමිණ ඇති ප්‍රාර්ථනාවන් පවසන මෙන් අවධාරණය කරනු ලැබුවේමු. එය අල්-මෛසුරාන් යැයි පවසනු ලැබේ. වැරදි හෝ ව්‍යාකූල අදහස් නොමැති එම ප්‍රාර්ථනාවන් හි ඇතුළාන්ත අදහස අරාබි භාෂාව දැනුවත් ව සිටින අය ට රස විදිය හැක.

නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ සියල්ල ම අන්තර්ගත වූ ප්‍රාර්ථනාවන් අයැද සිටීම ට වඩා ප්‍රිය කළහ.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "بُعِثْتُ بِجَوَامِعِ الْكَلِمِ" رواه البخاري و مسلم

අදහස් පුළුල්වූ වදන් සමඟ මම දුකයෙකු ලෙස එවනු ලැබුවෙමි. යැයි නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා පැවසූහ.

වාර්තාකරු: අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: සහීහුල් බුහාරි 7013, මුස්ලිම් 523.

එබැවින් එවැනි ප්‍රාර්ථනාවන් අල්ලාහ් ගේ පිළි ගැනීමට ලක් වෙයි. ඒවා ඔහු විසින් දැන් වූ දැය. භාෂාවේ නිපුණත්වය ලැබූ කවරෙකුට හෝ වේවා එම මෙසුරාත් වලට සමාන දෙයක් රචනය කළ නොහැක. එවැනි අරාබි භාෂාවේ නිපුණත්වය ලැබූ කොපමණක් දෝ අනුගාමිකයින් නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් ගේ ප්‍රාර්ථනාවන් අසා දැන ගත් බව අපට දැකිය හැක. (සලාතයෙන් පසු ව ප්‍රාර්ථනාවන් යන මාතෘකාව බලන්න.) මෙසුරාත් පාරායනය කිරීම පුරුද්දක් කර ගැනීම ය ආරක්ෂා සහගත වනුයේ. කුර්ආනයේ හෝ හදීසයේ සඳහන් කවර දෙයක් හෝ වේවා ඒවා වහී (දේව හෙළිදරව්වන්) මගින් ලැබුණු දෑ ය.

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۗ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ

ඔහු තමන් කැමැති පරිදි (කිසිවක්) නොපැවසුවේ ය. මෙය ඔහුට වහී මගින් දන්වා සිටි දෑ හැර වෙන කිසිවක් නොවේ (53:3,4) යැයි අල්-කුර්ආනය පවසා සිටී. එබැවින් අල්-කුර්ආන් හි හා හදීස් හි පැමිණ ඇති ප්‍රාර්ථනාවන් එහි තේරුම මැනවින් වටහා ගෙන ප්‍රාර්ථනා කළ යුතු යැයි අවධාරණය කරනු ලබන්නෙමු.

ඇතැමුන් ප්‍රාර්ථනාවන් අයැද සිටින්නේ යැයි පවසා අලංකාර වාක්‍ය රටාවටත් අලංකාර කට

හඬටත් වැදගත්කමක් ලබා දෙති. එම වාක්‍යයන් නිර්මාණය කිරීමේ දී යොමු කරන අවධානය හදවත එක් තැන් කිරීමේ හි දැකිය නොහැකි වෙයි. එබැවින් එය වැළකිය යුතු කරුණක් වෙයි.

හදිස් හි සඳහන් ව ඇති වාක්‍යයන් ඉහත සඳහන් පරිදි වාක්‍ය හැඩ අලංකරණයෙන් වූ වාක්‍යයන් ලෙස අදහස් නොකෙරේ. එය එලෙස ම එම ශෛලයෙන් පාරායනය කළ යුතු යන්නෙන් පැවසූ දෙයක් නොවෙයි. එය වහී මගින් හෙළිදරව් වූවක් බව ඉමාම් ඉබ්නු හජර් රහිමහුල්ලාහ් තුමා (ෆත්හුල් බාරි 11:139) සඳහන් කොට ඇත.

ප්‍රාර්ථනාවේ හි නියැලෙන දැනැමියන්

1. තමන් වෙනුවෙන් හා තම දෙලොව යහපත වෙනුවෙන් අයැද සිටින්නා: උදාහරණ වශයෙන්

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْهُدَىٰ وَالتَّقَىٰ ، وَالْعَفَافَ وَالْغِنَى

යා ! අල්ලාහ්, යහ මහ ද බිය බැතිමත්කම ද තැන්පත් භාවය ද පොහොසත් කම ද මම ඔබෙන් ඉල්ලා සිටිමි.

2. සෙසු අය ට යහ මහ ලැබිය යුතු යැයි අයැද සිටින්නා : උදාහරණ වශයෙන්

අනස් (රළියල්ලාහු අත්හු) තුමා වෙනුවෙන් නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ පහත සඳහන් අයුරින් ප්‍රාර්ථනා කළහ.

" اللَّهُمَّ أَكْثَرَ مَا لِي وَوَلَدَهُ وَبَارِكْ لَهُ فِيمَا أَعْطَيْتَهُ " رواه

البخاري و مسلم

යා ! අල්ලාහ්, මොහු ට ධන හා දරු සම්පත අධික ව පිරිනමනු මැනව ! ඔබ ඔහු ට ලබා දුන් දෑ හි අනිවෘද්ධිය ලබා දෙත්වා!

සහිහුල් බුහාරි 6378, සහිහුල් මුස්ලිම් 2480

"اللَّهُمَّ عَلِّمْنَا مَعَاوِيَةَ الْكِتَابِ وَالْحِسَابِ وَقِهِ الْعَذَابَ" رواه أحمد

යා ! අල්ලාහ්, මුආවියා ට දේව ග්‍රන්ථය ද ගණිතය ද උගන්වා නිරයේ දඬුවමින් ආරක්ෂා කරනු මැනව.

(මුස්නද් අහ්මද් 4:127)

3. තමන් වෙනුවෙන් හා සෙසු අය වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන්නා

එනම් ප්‍රථමයෙන් තමන් වෙනුවෙන් ද පසු ව සෙසු අය වෙනුවෙන් ද ප්‍රාර්ථනා කරන්නා ය. අල්-කුර්ආනයේ මෙවැනි ප්‍රාර්ථනාවන් රාශියක් දැක ගත හැකි ය. උදාහරණ වශයෙන්

ඉහතින් සඳහන් කළ පරිදි සුරාහ් නූස් : 28, සුරාහ් මුහම්මද් : 19 සුරාහ් ඉබ්‍රාහීම් : 41 යන දෑ බැලිය හැක.

4. තමන් වෙනුවෙන් හා සෙසු අය වෙනුවෙන් බහු වචන භාවිත කර ප්‍රාර්ථනා කිරීම

උදාහරණ වශයෙන් : කුනූත් හි හෝ ඉස්තිස්කා හෙවත් ජලය පතා ඉල්ලමින් අයදින විට හෝ

සිකුරාදා කතීබ් තම ප්‍රාර්ථනාවේ හි හෝ අයදින ප්‍රාර්ථනාවන්

සටහන : අපට යම් යහපතක් කළ තැනැත්තා ට අපි جَزَاكَ اللهُ خَيْرًا යැයි පැවසීමත් එක් ප්‍රාර්ථනාවකි.

وَمَنْ أَتَىٰ إِلَيْكُمْ مَعْرُوفًا فَكَافِيئُوهُ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا مَا تُكَافِيئُوهُ فَادْعُوا لَهُ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا أَنْ قَدْ كَافَأْتُمُوهُ رَوَاهُ أَحْمَدُ

ඔබට කිසිවෙකු යම් යහපතක් සිදු කර ඇත්නම් එය ට ප්‍රතිඋපකාරයක් දක්වන්න, එලෙස ප්‍රතිඋපකාර දැක්වීම ට කිසිවක් නොලැබුණේ නම් නුඹලා ඔහු ට ප්‍රති උපකාරයක් ලෙස තෘප්තිය ට පත් වන තෙක් ප්‍රාර්ථනා කරන්න.

වාර්තාකරු: ඉබ්නු උමර් (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: මුස්නද් අහ්මද්

مَنْ صُنِعَ إِلَيْهِ مَعْرُوفٌ فَقَالَ لِفَاعِلِهِ: جَزَاكَ اللهُ خَيْرًا فَقَدْ أَبْلَغَ فِي الشَّيْءِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

කවරෙකු ට යම් යහපතක් සිදු කරනු ලබන්නේ ද එය සිදු කළ තැනැත්තා ට ඔබ ට අල්ලාහ් යහපත් ප්‍රතිඵල ලබා දෙන්නවා ! යැයි පැවසීම ඔහු ව ඉතා උසස් ලෙස පැසසුම ට ලක් කිරීමක් බවට පත් වන්නේය.

වාර්තාකරු : උසාමා ඉබ්නු සෙයිද් (රජියල්ලාහු
අත්හු)

මුලාශ්‍රය: තිර්මිදි 2035

දෙමාපියන් වෙනුවෙන් හා
විශ්වාසවන්තයින් වෙනුවෙන් සමාව
ඉල්ලා සිටිමු.

මුස්ලිම්වරයෙකු තමන් වෙනුවෙන් අල්ලාහ්ගෙන් අයැද සිටිනවාක් මෙන් ම තම දෙමව්පියන්ටත් මුස්ලිම්වරුන් වන මුස්ලිම්වරුන් වන තම සහෝදර සහෝදරියන්ටත් දුභා ප්‍රාර්ථනා කළ යුතු ය. ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ අලංකාර ආදර්ශයන් නබි වරුන් ගේ ඉතිහාසයේ අපි උගනිමු. නබි නූඪ් (අලෙයිහිස් සලාම්) තුමාණෝ පහත සඳහන් අයුරින් ප්‍රාර්ථනා කළහ.

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا

මාගේ පරමාධිපතියාණනි, මටත් මාගේ දෙමාපියන්ටත් විශ්වාසවන්තයින් ලෙස මාගේ නිවස ට ඇතුළු වූවන්ටත් (නිවස ට ඇතුළු නොවූ සෙසු) විශ්වාසවන්ත පිරිමින්ටත් විශ්වාසවන්ත කාන්තාවන්ටත් ඔබ සමාව දෙනු මැනව ! (අල්-කුර්ආන් 71:28)

නබි ඉබ්‍රාහිම් (අලෙයිහිස් සලාම්) තුමා පහත සඳහන් අයුරින් ප්‍රාර්ථනා කළහ.

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

මාගේ පරමාධිපතියාණනි, මටත් මාගේ දෙමව්පියන්ටත් සෙසු විශ්වාසවන්තයින්ටත් විනිශ්චය සිදු වන දිනයේ සමාව දෙනු මැනව ! (අල්-කුර්ආන් 14:41)

සෙසු මු:මින්වරුන් වෙනුවෙන් අප ප්‍රාර්ථනා කළ යුතුය යන්න අල්ලාහ් ගේ නියෝගයයි. එම නියෝගය ඔහු තම දූතයාණන් ට දුන්නේය.

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ

وَالْمُؤْمِنَاتِ

(නබිවරය) සැබැවින් ම අල්ලාහ් හැර වෙනත් දෙවියෙකු නොමැත යන්න ඔබ මැනවින් දැන ඔබ ගේ පාපයන් වෙනුවෙන් ද විශ්වාසවන්තයින් හා විශ්වාසවන්තිනියන් ගේ පාපයන් වෙනුවෙන් ද සමාව අයැද සිටිනු. (අල්-කුර්ආන් 47:19)

සැබෑ විශ්වාසවන්තයින් තමන් ට පෙර ගියවුන් වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන උසස් ගුණාංගයෙන් යුත් අය වන්නාහ. පෙර ගියවුන් ට බැණු නොවැද ඔවුන් ට සමාව අයැද සිටීමේ උදාර ගුණාංගයන්ගෙන් යුතු අය වන්නාහ යැයි තම දැහැමි ගැත්තන් පිළිබඳ ව අල්ලාහ් පහත සඳහන් අයුරින් පවසයි.

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا

تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ

අපගේ පරමාධිපතියාණනි, අපට හා අපට පෙර විශ්වාස කළ අප ගේ සහෝදරයන් ට ඔබ සමාව දෙනු මැනව ! විශ්වාස කළවුන් සම්බන්ධයෙන් අප ගේ හදවත් වල ක්‍රෝධය ඇති නොකරනු මැනව. අප ගේ පරමාධිපතියාණනි, සැබැවින් ම ඔබ සෙනෙහෙවන්තය. අසමසම කරුණාන්විතය. යැයි ප්‍රාර්ථනා කරති. (අල්-කූර්ආන් 59:10)

එබැවින් සෑම කෙනෙකු ම සෙසු මුස්ලිම්වරුන් වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කිරීම තම තමන් ගේ වගකීමකි. අප පතන ප්‍රාර්ථනාවන් වෙනුවෙන් ප්‍රතිචාරය ලෙස අප සමඟ සිටින මලක්වරුන් ගේ ප්‍රාර්ථනා ව අප ට පිහිටයි. අප ප්‍රාර්ථනා කරන විට ඔබටත් ඒ අයුරින්ම හිමි වේවා යැයි එම මලක්වරයා පවසා සිටී යැයි නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ පැවසූහ. මේ පෙළගැස්ම අනුව ප්‍රථමයෙන් ම සිටින්නේ අපගේ දෙමව්පියන් ය. අප ඔවුන් වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කළ යුතුය. කෙනෙකු මියගිය පසු තමන් ට හිමිවෙමින් පවතින කරුණු අතුරින් එකක් වනුයේ දැහැමි දරුවෙකු ගේ ප්‍රාර්ථනා ව වන බව අපි කවුරුත් දන්නා කරුණකි. දෙමව්පියන් වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කළ යුත්තේ කෙසේ ද යන්න අල්ලාහ් අපට උගන්වා ඇත.

رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا

මාගේ පරමාධිපතියාණනි, මා කුඩා වියේ සිටිය දී ඔවුන් දෙපළ මා හදා වඩා ගත් සේ ඔවුන් දෙපළ ට

ඔබ කරුණා ව පෙන්වනු මැනව යනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කළහ. (අල්-කූර්ආන් 17:24)

අල්-කූර්ආන් උගන් වන මෙම ප්‍රාර්ථනා ව චූච ද පාඩම් කොට පවසා අපගේ දෙමව්පියන් හට ප්‍රාර්ථනා කළ යුතුය. අප අතරින් බොහෝ දෙනා මේ සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු නොකර සිටීම දුකට පත් විය යුතු කරුණකි. ඉහත සඳහන් පරිදිය පුමුආ දිනයෙහි කොත්ඛාවෙ හි ප්‍රාර්ථනා සිදු කරනු ලබනුයේ. දේව ප්‍රතික්ෂේපයේ සිටින දෙමව්පියන්ට යහ මහ පතා අල්ලාහ්ගෙන් ප්‍රාර්ථනා කළ යුතුය.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، قَالَ: كُنْتُ أَدْعُو أُمَّيَّ إِلَى الْإِسْلَامِ وَهِيَ مُشْرِكَةٌ ، فَدَعَوْتُهَا يَوْمًا فَأَسْمَعَنِي فِي رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا أَكْرَهُ ، فَأَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنَا أَبْكِي ، قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي كُنْتُ أَدْعُو أُمَّيَّ إِلَى الْإِسْلَامِ فَتَأْتِي عَلَيَّ ، فَدَعَوْتُهَا الْيَوْمَ فَأَسْمَعَنِي فِيكَ مَا أَكْرَهُ اللَّهُمَّ اهْدِ أُمَّ أَبِي « ، فَادْعُ اللَّهَ أَنْ يَهْدِيَ أُمَّ أَبِي هُرَيْرَةَ هُرَيْرَةَ » : فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَخَرَجْتُ مُسْتَبْشِرًا بِدَعْوَةِ نَبِيِّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَلَمَّا جِئْتُ فَصِرْتُ إِلَى الْبَابِ ، فَإِذَا هُوَ مُجَافٌ ، فَسَمِعْتُ أُمَّيَّ خَشَفَ

قَدَمِي ، فَقَالَتْ : مَكَانَكَ يَا أَبَا هُرَيْرَةَ وَسَمِعْتُ خُضْخَصَةَ
 فَاعْتَسَلْتُ وَلَبِسْتُ دِرْعَهَا وَعَجَلْتُ عَنْ :الْمَاءِ ، قَالَ
 خِمَارِهَا ، فَفَتَحَتِ الْبَابَ ، ثُمَّ قَالَتْ : يَا أَبَا هُرَيْرَةَ أَشْهَدُ أَنْ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، قَالَ
 فَرَجَعْتُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَأَتَيْتُهُ وَأَنَا
 أَبْكِي مِنَ الْفَرَجِ ، قَالَ : قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ أَبْشِرْ قَدِ
 اسْتَجَابَ اللَّهُ دَعْوَتَكَ وَهَدَى أُمَّ أَبِي هُرَيْرَةَ ، فَحَمِدَ اللَّهُ
 وَأَثْنَى عَلَيْهِ وَقَالَ خَيْرًا ، قَالَ قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ادْعُ اللَّهَ أَنْ
 يُحِبِّبَنِي أَنَا وَأُمَّيَ إِلَى عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَيُحِبِّبَهُمَ إِلَيْنَا ، قَالَ :
 فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : "اللَّهُمَّ حَبِّبْ عَبْدَكَ
 هَذَا - يَعْنِي أَبَا هُرَيْرَةَ - وَأُمَّهُ إِلَى عِبَادِكَ الْمُؤْمِنِينَ ، وَحَبِّبْ
 إِلَيْهِمُ الْمُؤْمِنِينَ" فَمَا خُلِقَ مُؤْمِنٌ يَسْمَعُ بِي وَلَا يَرَانِي إِلَّا
 أَحَبَّنِي

අලු හුරෙරා (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින්
 වාර්තා කරන ලදී. මාගේ මව ආදේශ තබන්නියක් ව
 සිටිය දී ඉස්ලාමය වැලඳ ගන්නා මෙන් මම ඇය ට

ඇරයුම් කළෙමි. ප්‍රතිචාරයක් ලෙස ඇය ප්‍රිය නොකරන දෙයක් පවසා අල්ලාහ් ගේ දූතයාණන් කෙරෙහි දොස් නැගුවාය. එය ඇසූ මම අඩමින් නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා වෙත පැමිණ අල්ලාහ් ගේ දූතයාණනි, ඉස්ලාමය වැලඳ ගන්නා මෙන් මම මගේ මව ට ඇරයුම් කළෙමි. නොහැකි යැයි ඇය ප්‍රතික්ෂේප කළාය. අද මම ඇරයුම් කරන විට මම ප්‍රිය නොකරන ඇතැම් වචන භාවිත කරමින් ඔබ කෙරෙහි දොස් නැගුවා ය. මාගේ මව ට යහ මහ ලැබීම ට ඔබ ප්‍රාර්ථනා කරන්න යැයි ඉල්ලා සිටියෙමි. එවිගස නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ පරමාධිපතියාණනි, අබ්ලු හුරෙයිරා ගේ මව ට සෘජු මඟ පෙන්වා දෙනු මැනව ! යැයි ප්‍රාර්ථනා කළහ. අල්ලාහ් ගේ නබි වරයාගේ ප්‍රාර්ථනාවෙන් සුබාරංචි ලැබුවෙකු ලෙසින් මම නිවස ට ළඟා වූයෙමි. මාගේ පා හඬ ඇසූ මව අබ්ලු හුරෙයිරා එතැන ම නවතිනු යැයි පැවසුවා ය. ජලය වැටෙන හඬ ඇසුවෙමි. මාගේ මව ස්නානය කොට ඇය ගේ පොරෝණය ඇඳ මොට්ටක්කිලිය බැඳ දොරටු ව විවෘත කළාය. පසු ව අබ්ලු හුරෙයිරා අෂ්හදු අල් ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහු වඅෂ්හදු අන්න මුහම්මදන් අබ්දුහු වරසුලුහු යැයි පැවසුවා ය. සතුටින් ඉපිල කඳුළු වැගිරිණ. නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා වෙත නැවත ගියෙමි.

අල්ලාහ්ගේ දූතයාණනි, සුබාරංචියක් ගැන අසනු මැනව ! ඔබේ ප්‍රාර්ථනා ව අල්ලාහ් පිළි ගෙන මාගේ මව ට සෘජු මාර්ගය පෙන්විය යැයි පැවසුවෙමි. එවිගස ම අල්ලාහ් ගේ දූතයාණෝ අල්ලාහ් ට ප්‍රශංසා කොට යහපතැයි පැවසූහ. නැවතත් මම අල්ලාහ් ගේ දූතයාණනි, මා හා මාගේ මව අල්ලාහ් ගේ ගැත්තන් වන මු:මීන්වරුන් ට සෙනෙහෙවන්තයින් වීමට අල්ලාහ් ගෙන් අයැද සිටින්නැයි පවසා සිටියෙමි. එවිට අහෝ ! අල්ලාහ්, ඔබේ මේ කුඩා ගැත්තා අබු හුරෙයිරා ව හා ඔහුගේ මව ව ඔබේ ගැත්තන් වන මු:මීන්වරුන් ට සෙනෙහෙවන්තයින් ලෙස පත් කරනු මැනව ! යැයි ප්‍රාර්ථනා කළහ. එදින සිට කවර මු:මීන්වරයෙකු වුව ද මා නොදුටු අවස්ථාවේ ද මා ගැන අසනු ලබන අවස්ථාවේ ද සෙනෙහස නොදක්වා සිටියේ නැත.

වාර්තාකරු : අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු)

මූලාශ්‍රය: සහීන් මුස්ලිම්

අපට පෙර පැමිණි අය වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන තවත් ක්‍රමයක් වනුයේ ඔවුන් ගේ නාමය පවසනු ලබන අවස්ථාවන් හි ඔවුන් ගේ තරාතිරම ට අනුව වරහන් තුළ ප්‍රාර්ථනාවෙන් යුත් වැකියක් සඳහන් කිරීම ද පිහිටා ඇත. මලක්වරු නබිවරුන් ගේ නාමයන් පැමිණෙන විට අලෙයිහිස් සලාම් යනුවෙන් ද අල්ලාහ් ගේ දූතයාණන් ගේ නම සඳහන් වන විට සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම් යනුවෙන් ද

සහාබීවරුන් ගේ නම් සඳහන් වන විට රළියල්ලාහු අන්හු යනුවෙන් ද තාබීරීන්වරුන් ඉමාම්වරුන් අපට පෙර වූ ආලිම්වරුන් ගේ නම් සඳහන් වන විට රනිමහල්ලාහ් යනුවෙන් පැවසිය යුතුයි යන පිළිවෙල පිළිවෙළ පිළිබඳ ව ඉමාම් නවවී (රනිමහල්ලාහ්) තුමා සහිත් මුස්ලිම් වෙනුවෙන් ලියූ ප්‍රස්ථාවනාවෙ හි සඳහන් කොට ඇත. මෙම පිළිවෙළ පිළිපැදිය යුතුය. මෙයයි ඉස්ලාමය අපට ඉගැන් වූ සංස්කෘතිකමය විනයානුකූල ක්‍රියා පිළිවෙත්. ඉමාම් නවවී තුමා ගේ සඳහන පහත දැක් වේ.

قال الامام النووي رحمه الله في مقدمة شرح صحيح مسلم
 بذكر الله عزوجل أن يستحب لكاتب الحديث إذا مر
 أو "تعالى" أو "سبحانه وتعالى" أو "جل" يكتب "عزوجل
 ذلك. ذكره" أو "تبارك اسمه" أو "جلت قدرته" أو ما أشبه
 وكذلك يكتب عند ذكر النبي صلى الله عليه وسلم "صلى
 اليهما ولا مقتصرا على الله عليه وسلم" بكاملهما لا رامزا
 أحدهما وكذلك يقول في الصحابي "رضي الله عنه" فان كان
 ابن صحابي قال "رضي الله عنهما". وكذلك يترضى صحابيا
 ويكتب كل هذا وان لم يترحم على سائر العلماء والأخيار

يكن مكتوبا في الاصل الذي ينقل منه. فإن هذا ليس دعاء. وينبغي للقارئ أن يقرأ كل ما ذكرناه رواية وإنما هو وان لم يكن مذكورا في الاصل الذي يقرأ منه ولا يسأم من تكرار ذلك ومن أغفل هذا حرم خيرا عظيما وفوت فضلا مقدمة شرح صحيح مسلم ص ٣١. جسيما

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ

අපගේ පරමාධිපතියාණනි, අපට හා අපට පෙර විශ්වාස කළ අපගේ සහෝදරයන් ට ඔබ සමාව දෙනු මැනව ! විශ්වාස කළවුන් සම්බන්ධයෙන් අපගේ හදවත් වල ක්‍රෝධය ඇති නොකරනු මැනව ! අපගේ පරමාධිපතියාණනි, සැබැවින් ම ඔබ සෙනෙහෙවන්තය. අසමසම කරුණාන්විතය යැයි ප්‍රාර්ථනා කරති. (අල්-කූර්ආන් 59:10)